

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusei metų - 6 months .. \$2.50
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Publisher: 40 So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
Address:
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 41

SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ SPALIO - OCTOBER 8

65 - TIEJI METAI

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 12 centų

Keblus JAV kelias atgal iš Vietnamo

Po Cho Chi Minh mirties laukiama naujų taikos ženklų, kurių nematyti. Traukiantis nepasiekus laimėjimo, norima užmaskuoti pralaimėjimą, kad jis nebūtų toks aiškiai.

JAV kelias atgal iš Vietnamo karo lauko, ypač aki-
vaizdžiai nepralaimėjus ir
nenusmukdžius savo presti-
žo pasaulio akyse, nėra leng-
vas ir toks tiesus, kaip galė-
tų kaitis kaitis. Komunistų
atkaklumas fronte ir Pa-
ryžiaus derybose neduoda
pagrindo skelbti, kad grįž-
tama namo prieš nugalė-
jus. Viduje pacifistų, "mo-
ralistų" ir kitais vardais pri-
sidengusių agitatorių bei ka-
ro priešininkų keliama vis
didesnis triukšmas rodo a-
merikiečių ištvermės stoka
laimėjimui pasiekti. Tai
silpnina prezidento Nixono
poziciją ir didina priešų už-
sispyrimą. Kaikurių senato-
rių ir kongresmanų reikala-
vimas iš Vietnamo pasi-
traukti būtinai iki 1970 me-
tų galo teikia priešui daug
vilčių laimėti kovos lauke.
nes manoma, kad vieni pie-
tų vietnamiečiai be sąjung-
ninkų pagalbos komunistų
spaudimo neatlaikytų.

Suprantama, kad tokioje
padėtyje laukiama kažko
nepaprasto, naujų politinių
įvykių, naujų situacijų ir net

Daug vilčių imta dėl to, kad
Ho Chi Minh mirtį, tikintis,
kad jo įpėdiniai gal būsia
nuolaidesni. Praeitą šešta-
dienį pasklido gandai, kad
prez. Nixonas jau turįs slap-
tą kontaktą su naująja Šiau-
rės Vietnamo vyriausybe.
Buvo žinoma, kad presiden-
tas praeitą savaitgalį Flori-
doje intensyviai diskutavo
Vietnamo klausimą ir ilgai
tarėsi su savo patarėjais, o
jo spaudos sekretorius tu
gandų nei paneigė, nei pa-
tvirtino. Tebuvo pasakyta,
kad nauja padėtis gvildena-
ma labai atidžiai, kad pre-
zidentas jau daug kartų tą
klausimą naujai persvarstęs,
bet spaudai ir to užteko
pranašavimui, kad karo gā-
las gal jau čia pat.

Gi tikrovėje — komunis-
tų laikysena nepasikeitė.
P. Vietnamo vyriausybė ir
toliau griežtai tvirtina, kad
neis jokia koalicija su ko-
munistais, nes tai būtų kraš-
to išdavimas. Anot presi-
dento Thieu, atsižvelgiant į
Amerikos vidaus nuotaikas,
Pietų Vietnamas galis per-
imti visą karo našą net iki
1970 metų, paskutinę je-
gom kovosias, bet nedary-
sias komunistams perdidelių
nuolaidų, vedančių į pražūtį.

Tokioje neaiškioje politi-
nėje ir karinėje situacijoje
vis daugiau JAV karių ati-
traukiama iš fronto ir veža-
ma namo, net pavojingai ri-
zikuojant ten likusiųjų pa-
dėtį, nes dabartinis komu-
nistų santūrumas fronte gali
reikšti ne taikos norą, o tik
ruošimasi stipriausiom je-
gom pulti tada, kai grąžinus
daugiausia JAV karių na-
mo, Pietų Vietnamo gynyba
bus minkščiausia. Tada kaip
tik galėtų ištikti visą frontą
katastrofa, ir JAV sulauktų
kaip tik to neužmaskuojamo
viešo pralaimėjimo, kurio
jūs dabar nori išvengti, da-
rydamos palengva nuolai-
das ir norėdamos didelį da-
lyką palaipsniui sumažinti į
nieką.

O aplamai, beveik neį-
manoma, kad kelias atgal
iš kovos lauko, nenusigalėjus
priešo ir jo malonei palikus
daug kraujo praliejus są-
jungininką, būtų ne tik nau-
dingas, bet dar ir garbingas.

Švedijos vyriausybės prie-
ky ilgus metus buvęs social-
demokratų vadas Erlander
šiomis dienomis atsiskleidė
premjero pareigų. Jo vietą
dabar užims žinomas politi-
kas Olaf Palme.

Vaidas iš rūsijų Wisconsinso sostinėje, kur mišia 10 valandų laikė užėmusi valstijos seimelį.
Tvarką atstatė iškviesta kariuomenė, kuri demonstrentus išsklaidė.

Komunistai ramina belaisvių žmonas

Negaudamos jokių žinių
apie komunistų nelaisvėn
patekusius savo vyrus, tu
belaisvių žmonos ėmė važi-
nėti į Paryžių ir ten apie sa-
vo artimuosius teirautis š.
Vietnamo delegacijos.

Komunistai tokias mote-
ris priimdavo, pasakydavo
joms priešamerikinę propa-
gandinę prakalbą ir užtik-
rindavo, kad tie belaisviai
gyveną labai gerai. Bet ar
jie yra gyvi, to nepasakya-
davo. Dabar ta delegacija pa-
prašė tuo reikalu kreiptis
laiskais, o ne asmeniškai, ir
tada jie suteiksia informa-
ciją.

Protestas prieš karą Washington

Lapkričio 15 d. Washing-
tone organizuojamas didelis
protestas prieš Vietnamo mi-
tingas, kuriame, sakoma, da-
lyvausią apie 200.000 paci-
fistų, politikų, kunigų, biz-
nierių, kongresmanų ir, ži-
noma, komunistų. Daktarų,
kunigų ir studentų dalyvau-
siai net iš 127 miestų, o iš
Massachusetts net 50 kole-
gių narių. Dalį dienos net
būsiandis uždarytos kaiku-
rios prekybos įstaigos.

Tuo siekiama paveikti
prezidentą, kad jis baigtų
Vietnamo karą per šešis mė-
nesius.

Dezertyrai bėga į Kanadą

Vis garsiau kalbant apie
Vietnamo karo pabaigą, da-
bar mobilizuojami naujokai
vis smarkiau bėga į užsienį,
nenorėdami ten iškisti gal-
vos, kai rengiamasi traukti.
Jų dabar ypač daug bė-
ga į Kanadą, kur jiems yra
suorganizuoti slapti perėjimo
keliai ir būdai, pagami-
nami netikri dokumentai ir
parūpinama finansinė para-
ma. Iki šiol jau 292 dezerty-
rai yra pabėgę į Švediją.

Kruvinos kautynės prie Suez

Praeitą savaitgalį egiptie-
čiai palyginamai didelėm je-
gom persikėlė per Suez ka-
nalą ir, kaip jų žinios sako,
sunaikino svarbius Izraelio
karinius punktus ir nukovė
daug žydų. Po to stipriom
jėgom Izraelio bombonešiai
ir artilerija puolė egiptiečių
pozicijas. Bijoma, kad nuo
tokių susirėmimų gali atsi-
naujinti visas prislopintas
karas, nes Nasseris jau šau-
kia arabus dabar suduoti žy-
dams mirtiną smūgį

Statys už 27 mil. dol. miesto ligoninę

Suprojektuota Bostone
pastatyti nauja miesto ligo-
ninė, gyvenami namai per-
sonalui ir kiti priedai už 27
milijonus dolerių. Tos ligo-
nės ambulatorinis skyrius
galėsias per metus aptarnau-
ti milijoną pacientų. Tai bū-
sianti vienintelė tokio masto
ligoninė visame krašte.

Ragina bombarduoti Haiphongą

Kai dabar visur kalbama
apie taikos pagreitimą
Vietname ir pasitraukimą,
sen. Barry Goldwater pasū-
lė prezidentui subombar-
duoti Haiphongą uostą ir š.
Vietnamo drėkinimo įrengi-
mus, jeigu komunistai vis
dar nerodys noro siekti tai-
kos Paryžiaus derybose.

Kiniečiai sprogdino atmines bombas

Komunistinė Kinija vėl į-
vykdė porą atominių bei hid-
rogeninių sprogdinimų, vie-
nų jų po žeme. Tai oficialiai
pranešė jų pačių žinių agen-
tūra. Iki šiol jie jau susprog-
dinę bene 10 bandomųjų
atominių bombų.

Su kiekvienu tokiu sprog-
dinimu Kinija vis labiau ar-
tėja prie atominių galybių.

Narkotikiniai valdo atomines raketas

Miami, Fla., oro pajėgų
bazėje buvo suimta 10 ka-
reivių, kurie vartojo narko-
tikus. Triukšmą sukėlė fak-
tas, kad tie kareiviai kaip
tik buvo priskirti aptarnau-
ti atomines galvas turinčias
Nike-Hercules ir Hawk ra-
ketas. Susirūpinta, kad to-
kia "velnio tabako" prisi-
uočiusi įgula gali atominę
raketą visai be reikalo ir iš-
šauti. Bet karinė vadovybė
nurašė, kad tai padaryti
porai žmonių neįmanoma,
o reikia bent 15 specialistų.

Jacqueline parmušė fotografą

Sekmadienį Jacqueline O-
nassienė (buv. Kennedienė)
nuėjo New Yorke pažūrėti
išgarsėjusio "nepadoraus"
filmo "I Am Curious Yel-
low". Pamačiusi jį sekusį
fotografą Mel Finkelsteina,
ji priejo prie jo ir "džiudo"
smūgiu partrenkė į žemę su
visais aparatais. Tada ji iš-
ėjo iš kino, o prieš filmo ga-
lą ir Onassis.

Jeigu ji taip kartais pa-
muša ir Onassis, tai galime
jam nepavydėti tokios tarp-
tautinio garso žmonelės.

Daug JAV piliečių Kinijos kalėjimuose

Praeitą savaitę kiniečiai
paleido iš kalėjimo britų
Reuterio korespondentą An-
thony Grey, kuris ten išbu-
vo 26 mėnesius. Gauta žinių,
kad kinų kalėjimuose sėdi dar
apie 10 amerikiečių ir dau-
giau kitų valstybių piliečių.
Dauguma jų į kalėjimus bu-
vo sukišti per "kultūrinę re-
voliuciją", apėmusias Kinijos
komunistus aukščiausios į-
tampos fanatizmo manijai.

Kubos lakūnas su sovietiš-
ku MIG lėktuvu atskrido į
Floridą. Lakūnas čia liks.

Vyskupai šiaušiasi prieš popiežių

Jie reikalauja daugiau sverio savo žodžiu bažnyti-
nėj administracijoje ir tikėjimo tiesų aiškinime. Nori reli-
giją suderinti su pakitėjusiu gyvenimu.

Lapkričio 11 d. Vatikane
susirenka Bažnyčios Sino-
das, tik antras toks Bažny-
čios Sinodas 400 m. tarpo
katalikų Bažnyčios istori-
joje. Taigi, tai nėra eilinis
įvykis, o tam turi būti rimta
priežastis, čia aptartinas
svarbus reikalas.

Kaip žinome, pasaulinė
nerimo, riaušių, abejojimo ir
senų vertybių pervertinimo
ar net suniekinimo nuotaika
yra geroai palietusi ir ka-
talikų Bažnyčią. Pasireiškę
vyskupų nuomonių skirtu-
mai per Vatikano suvažiavi-
mą, pasipriešinimas popie-
žiaus enciklikai gimdymų
kontrolės klausimu, paskirų
vyskupų nukrypimai nuo
senų tiesų, aiškinant pagrū-
dinius tikėjimo dėsnius pa-
galiau ėmė reikštis atviru
Bažnyčios vadų nepaklūnu-
mu popiežiui. Imta tiesiog
neigti popiežiaus autoritetą
ne tik Bažnyčios admini-
stracijos klausimuose, bet
kaikuriais atvejais net ir jo
neklaidingumas, aiškinant
tikėjimo dogmas.

Šis Bažnyčios sinodas tu-
rėtų daugelį tokių naujoviš-
kų samprotavimų įvertinti:
arba juos pripažinti, arba at-
mesti.

Gera dalis sinode daly-
vausiančių vyskupų yra tie
riausiniai ar modernistai,
nors jie nesudarys daugū-
mos. Bet jau prieš suvažiavi-
mą jie viešai ėmė kelti sa-
vo reikalavimus. Čia ypač
pasireiškė vyriausias Kana-
dos vyskupas ir 14 amerikie-
čių žymių teologų. Jų žo-
džiais, popiežius neturįs bū-
ti absoliutinis monarchas, o
vyskupai tik jo pasiuntiniai.
Daugeliu atvejų jis turįs bū-
ti vyriausias tarp lygių, bet
ne virš jų.

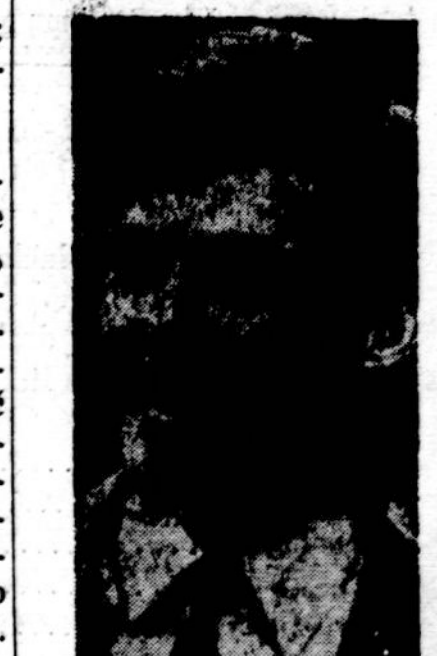
Šie vyskupai reikalauja,
kad atskirų kraštų bažnyti-
nėm vadovybėm būtų duota
laisvė tvarkytis savo nuožiū-
ra ir atsakomybė pagal vie-
tos sąlygas, skirti naujus
vyskopus, spręsti kunigų
bylas ir kt., ką dabar tvarko
iš tolo Roma. Leisdamas en-
ciklikas, popiežius turįs tuos
klausimus plačiau aptarti su
vyskupais, bet ne jiems dik-
tuoti.

Šioje akcijoje, siekiančio-
je apriboti popiežiaus auto-
ritetą, ypač reiškiasi Belgi-
jos vyskupai, kurie, kaip sa-
koma, tikėjimo aiškinimuose
jau priėję iki "ėzeijos ri-
bos". Bet manoma, kad šios
naujosios pažiūros Bažny-
čios Sinode nebus įtvirtin-

Rusai bandė pavogti Lebanono lėktuvą

Praeitą savaitę du sovie-
tų atstovybės nariai Beirute,
Lebanono sostinė, bandė
pagrobtį kovos lėktuvą Mi-
rage, kuris laikomas iš mo-
derniausių. Tam reikalui jie
buvo papirkę ir Lebanono
lėktuvą, kuris už tą žygį rei-
kalavo 2 mil. dolerių.

Grobimas nepasisekė. Per
susisąjimą buvo sužeisti
pirmasis sovietų ambasados
sektoriaus A. Chomjakovas
ir prekybos attache V. Va-
siljevas. Jie išvyti atgal į
Maskvą. Dėl to santykiai su
sovietais prarūgo. Manoma,
kad ta proga buvo Lebanone
ruoštas komunistų ir jų
simpatikų sukilimas.

Žinomo bankininko Rothschildo
sūnus Davidas, kuris buvo pa-
grobtas ir už kurį tėvas buvo
suteiktas sumokėti \$363.000. Bet
piktadaris buvo suimtas, iš-
mantis iš Rothschildo namų su
minėta suma pinigų.

Paul Robert Fergusson, kuris
drąsiai su savo broliu Thomas
yra nutėsti iki gyvos galvos už
filmų žvaigždės Ramon Novaro
nužudymą.

Vakarų Vokietijos demokratų
vadas Walter Scheel patenkin-
tas, kad jo partija susitarė su
socialdemokratais sudaryti koa-
licinę vyriausybę.

Josef Kempny, naujas Čekoslo-
vakijos komunistų vadas. Jis pa-
keičė Dubčeką, kuris mėgino ko-
munistų pakeičti demokratine
Hukme.

Ki šio įvairūs informacijų šaltiniai skelbė, kad Kinijos valdas Mao Tse-tungas yra suparalyžuotas ir kad Kiniją daro valdo šita (trejūke: ministras pirmininkas Chou En-lai (kairėje), komunistas veteranas Chen Po-ta ir krašto apsaugos ministras Lin Piao (deinė)). Pastaruoju laikinai Kinijos vyriausybės tuos gaudus apie Mao Tse-tungo ligą griežtai paneigė.

Balfas dar reikalingas

Kaikas pasisako, kad Balfas jau yra nereikalingas, nes žmonės visur nebologai gyvena ir siuntiniai įneša tik nesantaiką ir pavydą tarp tautiečių. Gi H. Tautvaišienės, St. Rūkienės ir kitų Sibiro kankinių išleistoje knygoje randame, kad siuntiniai Sibiro vergų stovyklose atliko didelį darbą ir išgelbėjo tūkstančius mūsų tautiečių gyvybių ir ne tik siuntinio gavėjui, ir kitiems stovyklos tremtiniams teikdavo didį džiaugsmą ir viltį išlikti gyviems, nes siuntinio gavėjas, kartu su kitais kėsdamas bendrą skurdą ir nepriteklį, atjausdavo ir savo nelaimės draugus ir dažnai siuntos dalį išdalindavo tiems, kurie buvo beviltiškoje būklėje.

Cia pateikiu Balfos Centro metinės apyskaitos (1968. VII.1 — 1969. VI.30) ištrauką, iš kurios matome ne tik Balfos veiklą, bet ir kiek dar daug pasaulyje yra tautiečių, reikalingų mūsų pagalbos.

Balfas minėtame laikotarpyje turėjo pajamų pinigais:

Aukos bendrai šalpai	\$ 63,113.75
Testamentai	20,387.60
Aukos Vasario 16 gimn.	14,587.50
Aukų Salaziečių gimn.	2,897.20
Nario mokesčio	1,738.00
Pajamų iš Balfos namo	1,113.60
Pajamų pard. drabužių atrank.	4,543.80

Viso pajamų pinigais: 108,377.45

Pajamos gėrybėmis

Drabužiai ir avalynė, 26,760 sv., už \$ 40,140
Knygų buvo gauta už 510.00

Viso pajamų gėrybėmis: 40,650.00

Iš viso pinigais ir gėrybėmis: \$149,027.45

Išlaidos

Šios gėrybės pinigais, drabužiais, avalyne ir knygomis siuntinių pagalba buvo išdalintos tautiečiams:

Australijoje	\$ 80.00
Argentinoje	730.00
Austrijoje	185.00
Belgijoje	225.00
Brazilijoje	100.00
Kolumbijoje	75.00
Itanijoje (įskaitant ir Salez. gim.)	3,505.20
Lietuvoje ir Sibire (328 siunt.)	42,444.39
Lenkijoje (347 s. dr. ir 29 vaist.)	21,231.35
Norvegijoje	145.00
Prancūzijoje	425.00
Urugvajuje	200.00
Vokietijoje (ir Vasario 16 g.)	25,345.00
J. A. Valstybėse	890.00
Kituose kraštuose	65.00

Viso šalpai pinigais: \$ 76,122.94

Viso šalpai gėrybėmis \$ 19,523.00

Iš viso išleista \$ 95,645.94

Pridėjus dar administracijos, teismų, gėrybių surinkimo ir išsiuntimo išlaidas, iš viso susidaro

išlaidų — \$ 119,374.95.

Taigi matome, kokia didelė suma panaudota patekusių į skurdą tautiečių gelbėjimo reikalingas.

Išvada — Balfas yra dar labai reikalingas, ir mes jį turime visomis išgalėmis remti.

AL

Kas kitur rašoma

PARALTIJO KOMPARTIJŲ SKIRTUMAI

Tokia antraštė Alex Barono, ilgai gyvenusio Sovietų Sąjungoje ir Baltijos kraštuose, straipsnį išspausdino Tėvishės Žiburiai. A. Barronas ten šitaip rašo:

"Patriotiškiausia ir labiausiai okupanto nekenčianti Pabaltijo tauta ir visoje sovietinėje imperijoje, jei vertinti pagal partizaninio judėjimo intensyvumą 1944-1953 metais bei šiuo dienos nuotaikas, yra estų tauta. Ir estai komunistai, kad visiškai neatitiktų nuo savo liaudies, mažiausiai sunuodegausia rusiskajam okupantui.

Latvių laikysena

Labai bloga padėtis tautiniu požiūriu, palyginus su kitomis Pabaltijo šalimis, yra Latvijoje. Rusifikacija sėkmingiausiai iš visu Pabaltijo šalių buvo vykdoma Latvijoje. Okupantas Rygoje įžūrėjo Pabaltijo širdį, įvykdė didžiausias deportacijas Sibiran. Latvių Rygoje šiandien yra mažiau nei trečdalis. Žmonės, kurie save užrašo gyventojų surašymo metu latviais, dažnai būna žydai, kalbantieji tik rusiškai okupanto kalba.

Kita sėkminga Latvijos okupacijos priežastis — žymiai menkesnis nei kitose Baltijos šalyse partizaninis judėjimas pokario metais. Labai menkas partizaninis judėjimas Latvijoje pokario metais buvo Daugavpilio srityje. Dėl to j Daugavpilio apylinkėse priplūdo gausybė rusų kolonistų, nebijančių partizanų keršto, nes jie žinojo, kad Latvijoje, ypač Daugavpilio apylinkėse, partizaninis judėjimas buvo labai, labai nežymus.

Šitoks rusų kolonistų plūdimas į Latviją žymiai sumažino tautinio išsivadavimo lūkesčius latvių tautoje. Tai atsispindi ir Latvijos komunistų partijos sudėtyje bei sąmonėje. Jei paklausi latvių komunistą (aišku, ne kompartijos narių susirinkime, bet privacioje aplinkoje), kodėl jis įstojo kompartijon, astakys:

— Aš, kaip N montavimo valdybos direktoriaus pavaduotojas, noriu turėti geresnes sąlygas kovoti su kvailiais savo darbe. Kad galėčiau kalbėti su kvailiais partiečiais kaip lygus su lygiu, įstoju komunistų partijon.

Kaip matome, šis latvių komunistas pateisina savo įstojimą komunistų partijon patogumų sumetimais. Tą faktą, kad stoti partijon vilioja daugiausia praturtėjimas, retas komunistas išdrįsta net geram draugui pasakyti.

Taigi, iš Pabaltijo komunistų paklusniausi okupantui yra Latvijos komunistai, mažiausiai paklusnūs — Estijos komunistai. Lietuvos komunistai paklusnumo okupantui gradacijoje stovi vidury. Ir neapykanta rusiškiesiems okupantams lietuvių tarpe išsireiškia menčiau, negu estų tarpe. Tai patvirtins kiekvienas Maskvos rusas, pabuvojęs Pabaltij, jei neįtars, kad jį klausia užsienietis, galintis jo šodžius perduoti spaudai ir jį patį išduoti KGB.

Galimybės nepartiniam

Kalbant apie galimybes gabiams žmonėms iškovoti aukštesnę padėtį sovietinėje visuomenėje, nestojant į partiją, galima pasakyti, kad mokslo ir meno srityse tos galimybės geresnės, negu administracinėse tarnybose, kur su labai menkais žiniomis žmogus gali tapti įmonės direktorium, jei jį palaiko kompartija. Moksle ir mene, nors ir kaip sunuodegautum okupantui, jei visiškai neturi gabumų, partija neįstengs aprūpinti moksliniu laipsniu. Nenuostabu, kad šiandien Estijos, Lietuvos ir iš dalies Latvijos universitetuose matome eilę mokslininkų ir dėstytojų ne kompartijos narių. Žinoma, jiems pavyko užimti tas pareigas su dideliu vargu ir žymiai didesnių gabumų dėka nei okupanto statytiniai komunistai.

Išvados

Apžvelgę Sov. Sąjungos ir Pabaltijo komunistus, pastebėjome, kad abiejais atvejais komunistų partijon stoji žmonės praturtėjimo sumetimais. Sovietų Sąjungoje ir okupuotose Pabaltijo kraštuose spaudoje tai vadinama "materialiniu suinteresuotumu". Šis terminas taikomas kalbant daugiausia apie pramonės darbininkų, tarnautojų premijas ir tt. Kad žmonės stoji partijon vien tik trokšdami praturtėti, gauti geresnes pareigas, algas, butus, vietas savo kūdikiams vaikų lopšeliuose, kitais žodžiais tariant, vien dėl materialinio suinteresuotumo, — apie tai, aišku, sovietinės spaudos skiltyse nutylima, nes būtų labai neparankti išlepėti užsieniečiams, ypač užsienio komunistams. tokius dalykus.

Nagrinėdami Rusijos komunistų partiją, padarėme išvadą, kad ji susideda iš labiausiai suburzuazėjusių sąmonės (praturtėti trokštančios) žmonių klasės ir kad reikalinga totalitaristinei santvarkai palaikyti.

Socialfasistai

Apžvelgę Pabaltijo komunistus, sovietų kompartijos narius, matėme, kad jie turi panašiai suburzuazėjusių sąmonę, bet jiems, be totalitaristinės santvarkos palaikymo, užkrauta savo krašto rusifikacijos pareiga, kurią jie ir vykdo, norėdami ar nenorėdami.

Prisiminkime pirmuosius komunizmo ideologus, kaip Saint Simon, Furje ir kt. Jų komunizmas neturėjo savų totalitaristinio elemento. Šiandieninės Britanijos komunistų partijos programoje nekalbama apie proletariato diktatūros būtinumą, nes Britanijos žmonės nenkenčia totalitarizmo ne tik fasistinėje, bet ir komunistinėje jo formoje. Totalitaristinė sovietų kompartija labai skiriasi nuo Italijos ir Prancūzijos kompartijų savo politika.

Turint visa tai galvoje, kyla klausimas: ar galima suburzuazėjusius sovietų imperialistinio totalitarizmo valios vykdytojus vadinti komunistais? Tikriausia būna šodžius perduoti spaudai ir juos vadina Kinijos kompar-

SPAUDA BEVARTANT

Ryšium su šių metų baltiečių demonstracija ties JT rūmais New Yorke, įdomu prisiminti, kad vienu metu Lietuva buvo keliama JT nariu su teise tame seime balsuoti. Apie tai rašo Lenkijoje 1922 m. gimęs ir nuo 1938 m. Amerikoje gyvenęs Harvardo u-to profesorius Adomas B. Ulamas savo naujame veikle Expansion and Coexistence: The History of Soviet Foreign Policy, 1917-1967, kurį Praeger leidykla išleido pernai (775 psl., kaina \$12,95).

Jaltos konferencijos metu 1945 m. Stalinas, sakoma, netikėtai padaręs "nuolaidą" Rooseveltui ir Churchillui: užuot reikalavęs visai šešiolikai sovietinių respublikų (kurioms trumpai prieš tai Vyriausios Sovietų suteikė teisę turėti savo "užsienio reikalų" ministerius) narystės su lygiu balsu Jungtinių Tautų organizacijoje, jis (Molotovo lūpomis) pranešė, kad užteks tų teisių tik trims respublikoms. Prof. Ulamas pasakoja:

"Stalinas dabar tenorėjo narystės Ukrainai, Gudijai ir Lietuvai, greta pačios Sovietų Sąjungos. Kodėl, būtent, šioms trims? Na, sakos daugiausia karo metu nukentėjusios, ir ju tautiečiai, esą, norį būti JT atstovaujami. Stalinas aiškino, kad jam būtų sunku tiems tautiečiams teisintis, jei, pavyzdžiui, Turkija arba Ecuadoras, kurios nuo karo visai nenukentėjo, būtų statomos aukščiau nukentėjusiųjų. (Cia profesorius ironiškai pastebi, kad Stalinas kažkodėl pamiršo nemaziau nuo karo nukentėjusių pačių didrusių sovietinę respubliką. Nejaugi jam du milijonai lietuvių tada pasirodė vertesni, negu šimtas milijonų didrusių?)."

Toliau sako: "Cia gal buvo slepiami gilesni Stalno samprotavimai? Bene galvojo, kad Bulgarija, o gali būti ir Lenkija netrukus būsiąčios sąjungtos su Sovietija, bet būtų naudinga joms bent iš vardo palikti "laisvas" balsas užsienio politikoje? Tačiau, greičiausia, reikalavimas šešiolikai sovietinių respublikų balso JT organizacijoje buvo iškeltas su tikslu vėliau turėti galimybę padaryti demokratijom "nuolaidų". Įdomu, kad Amerika ir Anglija vėliau tikrai visus nustebino, tokias "nuolaidas" priimdamos.

"Tokių būdų", profesorius pasakoja, "Ukraina ir Gudija tapo JT nariais. Lietuva pamiršta. Nors konferencijoje to nepasakyta, bet Lietuvos atvejis kėlė nesamągumo: Amerika juk nepripažino jos įjungimo Sovietijon (nepripažįsta ir šiandien)."

Amerikos Informacijų agentūros Washingtono leidžiamas kas antrą mėnesį Problems of Communism žurnalas vėliausiame numery skelbia tauno sovietinio istoriko Jakiro laišką, kuris

tija. Pastaroji irgi negerėnė. Jai tinka lietuviškas priežodis: "Juokiasi puodas, kad katilas juodas".

buvo pasiūstas Maskvos Komunisto redakcijai, bet ši atsisakė jį skelbti. Laiškas atsidūrė Paryžiuje ir buvo paskelbtas dienraštyje Le Monde. Sakoma, jis slaptaieinas iš rankos rankon Sovietijos visuomenėje.

Jakiro tėvą, generolą majorą, Stalinas išvalė 1937 m., nors vėliau 20-tas partijos kongresas jį išteisino ir sugrąžino istorijai, kaip sugrąžino Lietuvoje gimusius Uborevičių ir Putną. Jaunasis Jakiras daro Stalinui 17 teisių (pagal Sovietijos konstituciją ir įstatymus) kriminalinių kaltinimų ir reikalauja jam iškelti pomirtinę bylą, kaltinimus svarstyti ir paskelbti atitinkamą baismę. Keturioliku kaltinimu prikiša Stalinui išduodamų moterų, kurių vyrus pirmiau išūdė. Jakyras čia sumini generolo Uborevičiaus ir Vareikio žmonas.

Žiūrovas

NORĖTA GRAŽINTI VISUS PABĖGELIUS

Stanfordo universiteto prof. Julius Epšteinas tarp JAV armijos dokumentų, kurie išimti iš slaptų dokumentų tarpo, skelbia surašę 1947 m. gruodžio 4 d. dokumentą, liečiantį "repatriaciją Sovietų Sąjungos piliečių, kurie turi būti jėga repatriuoti pagal Jaltos susitarimą". Epšteinas rašo, kad 1945 m. vasario 11 d. Jaltos susitarimo nė vienas dokumentas nekalba apie priverstinį pabėgėlių grąžinimą, todėl išeina, kad, arba buvo slapta Jaltos susitarimo gražinti prievarta visus pabėgėlius, arba jungtinis sąjungininkų štabas savaip aiškino susitarimą. Tas paaiškės tik tada, kada bus atskleisti visi "Operation Keelhaul" (taip pavadinta gyventojų sugrąžinimo byla) dokumentai.

RELIGINIO FANATIZMO VAISIAI

Indijoje dauguma gyventojų išpažįsta hinduizmą, o mažuma yra mahometonai. Hinduizmo tikybos žmonės karves laiko šventomis, o mahometonams jos yra toks pat gyvulys, kaip ir visi kiti.

Dėl tokio pažūros į karvę skirtumo beveik pusantro milijono gyventojų Ahmedabados mieste kilo kruvinos riaušės. Mat, mahometonai, kurių tame mieste tėra tik 230,000, o hinduizmo pasekėjų milijonas, kažkaip "įžeidę" "šventąsias karves" ir... tada prisidėjo kraujo praliejimas. Vienoj vietoj hinduistų minia pagavo 10 mahometonų ir, juos kirviais sukopojusi, sudegino. Oficialiai pranešama, kad težuvė tik keli šimtai, bet neoficialūs šaltiniai teigia, kad žuvusių yra apie 1,000 ir daug daugiau sužeistų.

Štai kokie religinio fanatizmo vaisiai.

STEPONO KAIRIO PORTRETAS

Keleivio administracijoje galima gauti dailininko Adomo Varno piešą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cent.

Ką tik gavome:

Pranešame skaitytojams, neseniai išleistų knygų:

Penktoji Pradalga, Londono — išleistas literatūros meteoje galima gauti dar šių raštis, kuriame rasite idomių prozos ir poezijos kūrinių bei straipsnių. Kaina — minkštais viršeliais \$3.15, kietais — \$3.75.

Milfordo gatvės elegijos, kad Keleivio administracijoje didelių susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aiscio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

Liepos ir apmaudo gėrybės, premijuotas "Jurgio" Gliaudos romanas, 304 psl., kaina \$4.00.

Draugas don Camillo, idomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Aukšiniai rageliai, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 64 psl., kaina \$2.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinakienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Priekšlaima, romanas, parašė Al Rūta, 205 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Be to, esame gavę nedidelį kiekį teisininko P. Šulo parengto leidinio "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Massachusetts gyventojai prie šių kainų turi dar primokėti 3% (po 9 centus) Sales tax.

Įsigyk ir skaityk
Kipro Bielino
knygą

TERRORO IR VERGIJOS IMPERJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta tos vergų stovyklos, kurios bolševikinio teroro sistema, kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

JUK NETURITE?

Petronėlės Orintaitės eliotos apysakos "Teofilė nuo Kražantės". Keleivio administracijoje ją galite gauti už \$2.00.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NĖRĖ,
TAS QUONOS NĖRĖRĖ.Kodėl Bostone pagerbs
Michelsoną ir Anestą?

Lietuvių Darbininkų D-jos Bostono skyrius nutarė pagerbti du ilgamečius veikėjus — Stasį Michelsoną ir V. Anestą. Jiems ruošiamas banketas, kuris įvyks spalio 19 d., 2 valandą popiet South Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje, 2-rame aukšte.

Pagerbimų pas mus netrūksta, gal net ir per daug jų būna, tik gaila, kad užsitarname mūsų pažangiosios visuomenės veikėjai, ilus metus dirbę švietimo darbu, arba veikę mūsų organizacijų labui, — lyg ir pamiršti. Bostono lietuviuose matyti du tokie — Michelsonas ir Anesta. Jie nesiveržia į prieką, nesireklamuoja, garbės neieško, todėl — mūsų pareiga juos pagerbti. Tik tokiu būdu galima jiems parodyti, kad mes įvertinam jų nusišventimą ir talką siekiant mums šviesesnės ateities.

Mūsų draug Anesta aukojo savo jaunus dienas ir sveikatą organizacijų gerovei.

Vincas Anesta

Jis veikė L. S. Sajungoje, Lietuvių Darbininkų D-joj, South Bostono ir Cambridge'o Lietuvių Piliečių Klubuose ir DLK Vytauto D-joj. Be to, jis priklausė SLA kuopai ir, kol buvo sveikas, visada dalyvaudavo SLA seimuose bei SLA rajono konferencijose. Visada sakydavo: mano susijungimas!

Taip besidarbįjant, išiko jį širdies priepuolis, ir dabar organizacijose jau nebegali dalyvauti, tik teiraujasi, kaip ir ką jos veikia. Iš namų išeiti negali. Dar laimė, kad turi gerą dukterį, kuri jį prižiūri. Žmona jo mirus. Tegul ruošiamas parengimas parodo jam, kad visuomenė jo nepamiršta.

Kai dėl draugo Michelsono, tai geriau būtų, kad jis savo 60 metų veiklą aprašytų pats. Ir aš jį prašiau, kad jis teiktų tai padaryti. Bet jis kategoriškai atsisakė. Nenori pats apie save rašyti. Esą, žmonės pasakytų, kad tai pasigyrimas, garbės troškimas. Nereikia!

Be tiek tiek žinių apie jį randam jo parašytoj knygoj "Lietuvių išeivija Amerikoje". Kaikurias jų suminėsi-me.

Amerikon Michelsonas atvyko 1906 metais, jau perėjęs revoliucijos ugnį Rygoje, taigi jau užgūdintas kovos

Stasys Michelsonas yra pasakęs apie 2,000 viešų kalbų. Čia jį matome kalbant ALSS bankete 1959 m. Bostone.

dvasioje. Atvykus iš tokio miesto, kur ejo demonstracijos, aidėjo revoliucinės dainos, poškėjo šūviai, New Yorkas ir Bostonas jam pasirodė apsnūdę, nuobodūs miestai.

Pirmosios dienos Amerikoje jam buvo nelengvos. Pradėjo dirbti metalurgijoje, bet nuo brūžo (pielyčios) tuoj prakiuro delnai. Susiravęs lengvesnį darbą fortepijonų įmonėj. Bet 1907 metais jau prasidėjo depresija, ir jis liko be darbo. Tada žvingilas pakvietė jį prie savo "Keleivio", kuris buvo jau vos tik gyvas. Neteikę darbų, žmonės negalėjo už laikraštį užsimokėti, ir žvingilas jį visiškai uždarė.

Michelsonas pasikvietė Jurgį Gegužį, patyrusį spaustuvininką, ir jiedu uždarytą žvingilo spaustuvę nupirko ir "Keleivį" atgavino. Spaustuvę pagerino, laikraštį pritaikė revoliucinei laiko dvasiai, ir jis pradėjo kilti, pasidarė plačiausiai skaitomas lietuvių savaitraštis išeivijoje, pasiekė 23,000 tiražo; keli tūkstančiai jo ejo ir Lietuvon.

Redaguodamas "Keleivį", Michelsonas išvažiuodavo į kolonijas ir prakalbų sakytį (pasakus jų apie 2,000). South Bostono lietuviai socialdemokratų turėjo salę, kur jis skaitydavo paskaitas, po kurių visada sekda diskusijos. Žmonės jį labai patikdavo, nes kiekvienas galėdavo pasakyti savo nuomonę. Tai buvo laimimasis vakarėliai. Atėidavo net ir katalikai.

Čia Michelsonas suorganizavo ir teatro ratelį "Žaibą", kuris pastatė scenoje apie 30 vaidinimų. Jis pats vaidydavo surežisuodavo ir pats vaidintojus nuginuodavo. Tie vaidinimai sutraukdavo tiek žmonių, kad salėn nesutildavo. Į tuos vakarus atėidavo ir kun. Jonas Žilinskas.

Michelsonas rasdavo laiko ir kitiems kultūros dalykams. South Bostone, Cambridge ir West Lynne jis buvo suorganizavęs tris vakarines lietuvių kalbos mokyklėles, kur kas savaitę nvykdavo po vieną vakarą pamokų duotį, pats apmokėdamas visas išlaidas.

Kolonijose jis organizavo savišalpos draugijas ir LSS, SLA ir TMD kuopas. Gal jau nebuvo kiek gausesnės kolonijos, kur nebūtų buvę

WORCESTERIO NAUJIENOS

Mirė M. Mitrikienė

Rugsėjo 29 d. Sv. Jono kapinėse iškilmingai palaidota uoli organizacijų parengimu šeiminingė Magdalena Mitrikienė, žinomo vietos veikėjo, seno Keleivio skaitytojo Vinco Mitriko žmona. Šermenyse ir laidotuvių buvo daug dalyvių, karstas skendo gėlėse. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Piliečių klubą vaišių, kurias paruošė Rita Akstinienė su padėjėjomis.

Velionė paliko liūdinčius vyrą Vincą ir 3 dukteris — Vieračienę, Makasienę ir Kuduraušienę su šeimomis.

Jiems visiems gili užuojauta.

tokios grupės, kur jis nebūtų kalbėjęs.

Pradedant 1912 metais, jis kasmet suredaguodavo "Keleivio" kalendorių ir beveik kasmet sukurdavo ar išversdavo kokį informacinio turinio leidinį, kaip "Lengvas Būdas Išmokti Angliškai", "Kaip Tapti Amerikos Piliečiu", "Socializmo Teorija" ir kt. Parašė ir stambesnių dalykų: "Teisingas Patarėjimas", "Žmogaus Išeivystymas" (vertimas), "Kokius Dievus Žmonės Garbino Senovėje" ir surinko apčiai dokumentinės medžiagos Lietuvos Respublikos istorijai. Visa tai atspausdino "Keleivis".

Michelsonas uoliai rūpinosi ir Lietuvos laisve. Tokios mūsų organizacijos, kaip Amerikos Lietuvių Taryba (Alta) ir Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas (Balfas) buvo įkurtos jo sumanymu. Net ir jų pavadinimai buvo jo suformuluoti. (Žiūr. "Lietuvių Išeivija Amerikoje" psl. 239-240).

Kai mirė J. Gegužis, Michelsonui reikėjo ir spaustuvę vesti. Administraciją tvarkė žmona. Jiedu atvažiuodavo į darbą 8 val. iš ryto, o namo parvažiuodavo 10 ir kartais 12 val. naktį. Per 50 metų neturėjau jokių atostogų, sako Michelsonas. Dirbęs po 7 dienas kas savaitę ir po 12-14 valandų kasdien. Dažnai nebuvo laiko pavalgyti.

Negalėdamos tokios naštos nešti toliau, jis pasiūlė "Keleivį" L. S. Sajungai pasiimti. Perskaitęs tokį pasiūlymą, LSS Centro Komitetas suprato, kad tai buvo "April Fool" juokas, nes tai buvo apie balandžio 1 d.

Sužinoję apie tai komunistai, norėjo "Keleivį" nupirkti. Ir siūlė gerą kainą. Bet Michelsonas atsisakė parduoti savo laikraštį kitokios minties žmonėms. Idėja jam buvo brangesnė už dolerius. Galų gale Socialdemokratų Sąjunga įsitikino, kad "Keleivis" jai siūlomas ne juokais, ir jis buvo atiduotas jai su visa spaustuvė ir kitu turtu.

Už visa tai Stasys Michelsonas bus pagerbtas mūsų bankete.

N. Jonuška

Mokečiai spaudžia,
o kas mus užtars?

Miesto centrą išgriovė, likusių namų savininkus miesto vadovybė vis didesniais mokesčiais apkrauna. Visi kraipo galvas ir dejuoja, o miesto ponai vis planuoja ir planuoja.

Lietuviams į miesto valdybą sunku patekti, bet yra lietuviams palankus Thomas Earley, vedęs lietuvių Ritą Andriulionytę. Jo sesutė Mary buvo išteikėjusi už mūsų giminaičio Vinco Gvazdausko. Abu Gvazdauskai mirė jauni, palikę du našlaičius, kuriuos užaugino Ona Earley ir jos nevedęs brolis James, abu be šeimų. Jie neįsikeipė savo auklėtinių pavardžių, ir šiandien tie vaikai aukštesniojo mokykloje ir kolegijoje tebesivadina Gvazdauskais. O Thomas moka net lietuviškai kalbėti, reikalui esant, jis lietuviams gerai patarnauti, todėl lapkričio mėnesio rinkimuose balsuokime už Thomą Earley.

Turime naujų šeimų

Jauni žmonės kuria naujas šeimas. Dauguma jų mišrios, bet buvo ir grynai lietuviški. Tai Loretos Vaskėvičiūtės ir Kazimiero Kuzio, Petros Navickaitės ir Dovydo Garbasko sutuoktuvės, kuriose ir mums teko dalyvauti. Tai buvo tikrai šaunios vestuvės.

Kun. Tamulevičių pakvietė
kun. Valungis

Mirusio Aušros Vartų klebono, Worcesterio gimusio ir augusio kun. Mykolo Tamulevičiaus vieton paskirtas kun. Alfonsas Valungis, taip pat čia gimęs ir augęs.

Meno linijai

Sveikatos ir ilgiausio metų linkių Stasiui Michelsonui ir Vincui Anestai, kuriuos Lietuvių Darbininkų Draugija rengiasi pagerbti banketu spalio 19 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

J. Krasinskas

NEW YORK, N.Y.

Balso vajas

Balso vajas New Yorke vykdomas visą mėnesį — nuo spalio 15 d. iki lapkričio 15 d. Vajas užbaigiamas vakar koncertu lapkričio 15 d. 7 val. vak. parapijos salėje, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. (vienas blokas nuo Grand Ave.). Programoje: baritonas Citvaras, sopranas L. Senken, tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės. Be to, bus gausių laimėjimų paskirstymas.

Siemet stengiamasi New Yorke surinkti daugiau lėšų Lietuvii šalpai. Ne tik Bliarof ar Indijoj yra badaujančių ir skurstančių: yra daug ir mūsų tautiečių, netekusių sveikatos ir viso turto Sibire, kolonizuojamoje Lietuvoje, Vokietijoje ir beveik viso pasaulio šalyse nuo Australijos iki Argentinos. Jiems pagalbos neorganizuojama jokia kita organizacija, tik Balfas, todėl visą Amerikos lietuvių pareigą sukoti savo tautiečių šalpai per Balfą.

(Jb)

CHICAGO, ILL.

"Kas nuo pat kūdikio lepio ir iki pasenusio lazdos ai nieko tiek konkrečiai nemylėjau, deja, nei Pono Dievo, prisipažįstu, nors ir be to prisipažinimo visiems tai aišku, kiek eliko širdį tą velėną, po kurią aš štai jau septintą dešimtį metų šliaužioju. Vyžota, lopyta mano Lietuvišė, bet mano".

Tai rašytojo Tumo-Vaižganto, kurio 100 metų gimimo sukaktis iškilmingai minima Lietuvoje ir už jos ribų gyvenančių lietuvių, žodžiai.

Chicagoje tą sukaktį minės Pedagoginis Institutas gruodžio 27 dieną.

Jaukio Rašytojų Draugijos
premija

Spalio 11 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro salėje rengiama literatūros ir dainos šventė, kurioje dainų programą atliks solistė V. Kojelienė. Čia kan. Mykolui Vaitkui bus įteikta Rašytojų Draugijos ir D. Brazytės-Bindokienės švietimo Tarybos premija (laimėta vaikų literatūros konkurse).

Atvyks Antanas Gustaitis

Rašytojas Antanas Gustaitis spalio 11 d. 7 val. vak. dalyvaus LB Cicerio apylinkės rudens parengimo programoje.

Vaikų literatūros vakaras

Jis rengiamas spalio 12 dieną Jaunimo Centro salėje. Programoje dalyvaus B. Puškevičiūtė, N. Jankutė-Užbaalienė, A. Baronas, J. Mišnelga, akt. Z. Kevalaitytė-Visockienė, A. Dikinis, sol. D. Kučienienė, muz. F. Srola, A. Valeišaitės baletu studijos šokėjos ir kt.

Prisimins V. Mačernį

Spalio 18 d. Jaunimo Centro bus paminėta karo metu Zem. Kalvarijoje žuvusio jauno talentingo poeto Vytauto Mačernio mirties 25 metų sukaktis. Ten bus jo "Vizijų" muzikinis pastatymas, kurį tvarko komp. Darius Lapinskas.

COCOA, FLA.

Mes rengiame gegužinę

Amerikos Lietuvių Socialinio Klubo gegužinė bus spalio 12 d. J. ir M. Steponavičių (Stepų) sodyboje, prie I-mo kelio, netoli TI-CO aerodromo Bellwood, Fla. Pravažiavus į pietus pro aerodromo didelę iškabą, už poros blokų dešinėje pusėje ant laisvų dęžučių bus užkabinta lietuviška vėliava. Tai ir bus gegužinės vieta. Jėgus kas paklystų, skambinkite tel. AM 7-2690.

Mūsų geros šeiminingės pažadėjo pagaminti lietuvių gegužinėje dalyvauti. Bus muzika, galėsite ir polkute sutrepsėti.

Pradžia 12 val. Tai iki pasimatymo!

J. Hermanas,
Klubo pirmininkas

DETROITO NAUJIENOS

Dramos mėgėjų sambūriui
20 metų

Prieš keletą mėnesių atšventėm tautinių šokių grupės "Šilainės" sukaktį, o dabar, va, tokia pat sukaktis, atėjo kitam labai žyminiam kultūriniam vienetui. Dvidešimt metų sukaktį šiuo metu švenčia Detroito dramoms mėgėjų sambūris. Ta proga Detroito Lietuvių Kultūros klubas ir šaliai sausio 25 d. International Instituto salėje (111 E. Kirby St.) ruošia akademiją ir meninę programą. Nei tikslai valandą, nei tikslai programa man dar nėra žinoma. Apie tai bus pranešta per lietuviškas radijo valandėles. Skaitytojai tik prašomi įsidėmėti datą, kuri tikrai nebus pakeista, nes salė jau prieš kelis mėnesius buvo užimta, ir prašomį niekur kitur, o tik į šį minėjimą eiti.

Dramos mėgėjų sambūris atsirado tuoj po to, kai į Detroitą iš Vokietijos atvažiavo aktorė ir režisierė Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė. Tai buvo 1949-ųjų vasarą. Pirmasis veiklas scenai jau buvo paruoštas ankstyvą rudėnį, ir spalio mėnesį (tiksliai neprisimenu, kurią dieną) buvo pastatytas Hiapanos Unidos (buvusiuose lietuvių) namuose. Tuomet žmonės dar nebuvo perimti amerikinio gyvenimo būdo ir mėgo savo kultūrinius pobūvius. Dramos mėgėjų sambūrio spektakliai gerą dešimtmetį būdavo visų dėmesio centre. Labai dažnai salės vietos sėdėti pritrūkdavo, o neretai būdavo stačių žmonių prikimšta iki durų. Vėliau publika ėmė mažėti, ir paskutiniu laiku vargiai šimtinė beateina kad ir į gerai išreklamuotą premjerą. Ne todėl, kad veikalai būtų silpni ar kad aktoriai nežinotu, ką scenoje daro. Priešingai: Zuzana Arlauskaitė išugdė keliolika profesionalių aktorių, kurių keletas yra čia gimę jaunuoliai. Jų sukurto rolių dažnai stebinančiai tikros, ir atėjusieji gėrėte neatsigėri. Bet... laikas daro savo.

Dramos mėgėjų sambūris nekapituluoja. Bent iki tol, kol jam vadovaus, jį jungs visą širdį scenai atidavusi Z. Arlauskaitė. "Vaidinsim nors ir dešimčiai žmonių" — čia rašančiam Z. Arlauskaitė ne kartą kalbėjo. Na, jeigu taip, tai tik duok, Dieve, sveikatos režisierė, nes dešimtį žmonių dar tikrai Detroito ir po dešimties metų bus galima surasti...

Buvo vasara. buvo Altos kongresas, ir Z. Arlauskaitės asmeriška sukaktis prasileido nepaminėta. O jai ir bus gegužinės vieta. Jėgus kas paklystų, skambinkite tel. AM 7-2690.

kuri Detroito paruošė kelias dešimtis savų ir svetimų autorių veikalių ir sukūrė šimtą septynis spektaklius, pušę jų parodydama Detroito publikai, o kitą pusę eksportuodama į kelis JAV bei Kanados miestus. Apie Z. Arlauskaitės nuopelnus būtų galima kalbėti ir labai ilgai nebaigti. Šios korespondencijos apimtis mane verčia statyti tašką. Ir priminti, kad spalio 25 d. International Institute bus pagerbta pati Zuzana Arlauskaitė ir visas jos sambūris. Apie neateisite?

Va, ir Balso minuo

Spalis, herods, visose JAV lietuviškose kolonijose yra tapęs Balso rinkliavų mėnesiu. Detroito šita tradicija įsigalėjo prieš eilę metų, kai, valdžiai nebeduodant leidimų vadinamai "Tag Day" (rinkliavai miesto gatvėse), buvo apsiribota tik lietuvių gyvenviečių lankymu.

Balso 76 skyrus vadovai ir šimet pasirošė. Elzbieta Paurazienė, Balso direktorė, vėl rinkliavai vadovauja. Kazys Ražauskas, 76-to skyrus pirmininkas, girdėjau, jau per radijo valandas meldė rinkliavą dėti ir rinkėjų aplankytiems aukoti. Jo balsą galiu čia tik pakartoti. Ir prašyti, kad neliktų nei vieno lietuviškai kalbančio tautiečio, kuris Balfui nepaaukotų bent kėto dolerių. Balfas sušelpia tautiečius visame plačiame pasauly. Balfas ne vienas, pasifuntų valstu ar pirigų, išgelbėjo nuo mirties. Balfas daugeliiui valenovino sunkia buitį. Balfas atiduoda kiekvieną gautą dolerį ir atiduoda ten, kur labiausiai reikalinga.

Miršta senieji lietuviai

Skaitydami Detroito dienraštius, kasdien ar beveik kasdien mirties skelbimų skyriuose randame lietuvišką navardę ar dvi. Rugsėjo 5 d. Detroit News buvo paskelbti net keturi mirę lietuviai, kurių, deia, tik vienas buvo man girdėtas, kai buvo gyvas, o kiti niekur lietuviškam veikime nesireiškė.

Rugsėjo 15 d. staigiai mirė Jonas Eizonas. Buvo gimęs Lietuvoje 1899 m. sausio 30 d. ir Amerikon atvažiavęs 1913 metais. Sunkiai dirbęs pradžioje W. Virgijijos angliu kasvklose, naskui Detroito General Motors fabrikuose, vėliau apie dešimtmetį turėjo Joy Inn užėlgą. Paskutiniu laiku buvo 13 visu darbu pasitraukęs ir su žmona Matilda ramiai gyvenę kaip pensininkas. Tik nebuvo pasitraukęs iš lietuviškos veiklos, aktyviai dalyvaudamas SLA 200 kuopoj ir turėdamas ten vicepirmininko pareigas. Jis taipgi buvo aktyvus lietuviškaj Dieviškios Apveizdos parapijoje, kurioje senian vraduo metu darbavėsis. Buvo labai jautrus ne tik lietuvišklem reikalam bet ir labai humaniškas, tikras krikščionis. Nors vaiko metuose šią šalį pasiekęs, ne tik savo kalbos neužmiršo, bet ir

(Nukelta į 4-tą psl.)

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Nauji pašto rūmai

Rugsėjo pradžioje Vilniuje Gedimino gatvėje (dabar vad. Lenino prospekte) buvo atidarytas pagal architektų Algio ir Vyto Nasvyčių projektą perstatytas centrinis Vilniaus paštas. Tas pastatas paštui pradėtas vartoti tik po karo, kai senasis paštas buvo sugriautas. Anksčiau dabartiniam pastatui buvo įvairių teatrų. Architektai Nasvyčiai yra idėję daug pastangų Vilniaus centriniui paštui kiek galima geriau sumoderninti viduje ir suderinti su aplinka. Jie išdėstė, uždavė, atrodė, abiem atžvilgiais pasisekė atlikti, tik modernūs techniniai įrenginiai, statybai užtrukus gerokai ilgiau, nei tikėtasi. Gali būti jau nebe visai pasiviję naujus reikalavimus. (E)

Z. Toliušiai 80 metų

Spalio 30 d. sueis 80 metų adv. Zigmuil Toliušiai, buv. nepriklausomos Lietuvos seimui atstovui, valstiečių liaudininkų frakcijos pirmininkui, jos vadovybės nariui, vėliau ir pirmininkui, į žymiam advokatui, buvusiam kelerius metus Advokatu Tarybos pirm. Z. Toliušis komunistai keilios metus išlaikė kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, į Lietuvą leido grįžti be sveikatos. Šiuo metu jis gyvena Kaune.

Dail. A. Galdiko paroda

Ciurlionio dailės muziejuje Kaune atidaryta dabar New York'e gyvenančio dailininko Adomo Galdiko tapybos kūrinių paroda. Joje išstatyta prieškarinio laikotarpio dailininko darbai.

DETROIT, MICH.

(Atkelta iš 3 psl.)

savo čia gimusių žmonių, antros kartos lietuvių, lietuviškai išmokė ir visą gyvenimą lietuviškai tekalbėjo. Charakteringa, kad niekaip nepripirto prie žodžio "ponas" ir įsižeisdamas, kai ponu pavadindavai.

Iš Charles Step (Stepanausko) laidotuvių namų rugsėjo 19 d. amžino poilsio buvo nuvežtas į Holy Sepulchre kapines. Laidotuvėse dalyvavo didelis giminių, tautiečių ir kaimynų būrys, kurie visi reikė užuojautą žmonai Matildai bei sūnams Albertui ir Jonui su šeimos.

Pobūvių sezonas prasideda

Detroito lietuviai sugrįžo į sales. Rugsėjo 21 d. Lietuvių namuose buvo svarbus LB apylinkės valdybos posėdis, kuriame dalyvavo JAV LB vyr. valdybos pirmininkas Bronius Nainys. Jau minėjau spalio 25 d. įvyksimą Dramos mėgėjų sambūrio suaktuvinį vakarą. Per radiją pasiskelbė du N. Metų sutikimo rengėjai: Dariaus-Girėno klubas Lietuvių namuose ir LB Detroito apylinkė — Mercy College rūmuose. Sekantį kartą, manau, galėsiu pranešti apie eilę kitų pobūvių.

Alfonas Nakas

A. Venclova apie sovietinę cenzūrą

Rašytojas Antanas Venclova, nuo pat pradžios įsijungęs į komunizmo "statybą" Lietuvoje, net važiuojo į Maskvą Stalino "saulės" atvežti (prašyti priimti Lietuvą į Sovietų Sąjungą) savo atsiminimų knygoje "Viduramžių vėtra" rašo, kokių sunkumų turėjęs dėl cenzūros kišimosi, leidžiant jo eilėraščių rinkinį rusų kalba.

Vertimas buvęs paruoštas ir pavadintas "Rodnoje nebo" (Gimtinės dangus). Knygai įvadą parašęs rusų rašytojas Utkinas, bet knyga gulėjusi leidykloje ir nepasirodžiusi. Kartą Venclovai paskambinęs leidyklos direktoriui ir paprašęs užteiti į leidyklą. Ten tarp jų įvykęs toks pasikalbėjimas:

"Rinkinys, atrodo, nedišelis, bet gana įdomus. Tik, žinot, jo negalima išleisti. — Negalite? Kodėl? — Negalime tokio, kokį paruošė redaktorė Chitarova.

— Bet palaukit... Juk mes abu dešimtis kartų... — Taip, taip, bet rinkinys nėra nė vieno eilėrašcio, skirto Stalinui.

— Kad tokio eilėrašcio neturiu.

— Galite gi parašyti. — Ir Venclova prisipažįsta: "Rašiau kažką 'reikalingo' ir jaučiau, kad eilėraštis išeina nevykęs, nenaujas, neįdomus."

Bet tas eilėraštis buvo į rinkinį įdėtas, nes be jo rinkinys negalėjo pasirodyti.

Kaip jo kūrybos rinkiniai rodo, vėliau Venclova į šlovinimą įprato ir prislovino daugiau negu kiti. Seniau visi šlovino Staliną, dabar šlovina partiją, bet, matyt, be šlovinimo negalima gyventi.

Apdovanoti "lietuviai"

Garbės raštais apdovanoti: Sergejus Nevedomskis už aktyvią visuomeninę ir politinę veiklą, ryšium su 60-siomis gimimo metinėmis, ir už tuos pačius nuopelnus — Neries gamyklos partinio komiteto sekr. Ivanas Kuliničikas, ryšium su jo 50-siomis gimimo metinėmis. Tokį raštą gavo ir operos solistas Jonas Stasiūnas, jo amžiaus 50 m. sukakties proga.

Minėjo Neries 100 metų sukaktį

Kaune iškilmingai paminėta šlifavimo staklių gamyklos Neries 100 metų sukaktis. Gamykla įsteigta 1869 metais. Ji tada vadinosi Marso vardu. Nepriklausomajam Lietuvai ji gamino santechnikos įrengimus (radiatorių, katilus, kanalizacijos vamzdžius ir kt.). Dabar gaminamos šlifavimo staklės eksportuojamos į įvairius kraštus.

J. Mikėnas — liaudies garbės dailininkas

Dailės instituto docentui Joui Mikėnui už nuopelnus vystant taikomosios dekoratyvinės dailės meną suteiktas Liaudies dailininko garbės vardas.

Keturi iš šešių Beret dalinių karininkų, kuriems buvo iškelta byla už trigubo šnipų nužudymą, bet vėliau ji buvo nutraukta, įsikūrus į tą reikalą senatoriams ir net pačiam prezidentui. Čia jie šypsosi, sužinoję tą naujieną.

Iš Vinco Kapsuko jaunystės

Rašytoja St. Vaineikienė, kai jos vyras dr. L. Vaineikis dėl draudžiamos lietuvių spaudos platinimo buvo ligi teismo laikomas Liepojos kalėjime, taip pat gyveno Liepojoje. Ji tada buvo policijos priežiūroje ir rusų žandarų dažnai tardoma. norint įvelti ir ją į vadinamąją dr. L. Vaineikio bylą.

Liepojoj gyvenant, ją dažnai lankydavo ir V. Kapsukas su K. Jasiukaitiu, kurie domėjosi jos byla ir tardymais. St. Vaineikienė savo knygoje — "Iš praetis kovų", Kaunas. 1935 m. psl. 80-83 — taip apasakoja vieną V. Kapsuko nutikimą:

"Tokiais atvejais Kapsukas ir Jasiukaitis, neradę manęs ir ilgai laukę pareizant, susirūpinę nutardavo, kad esanti suimta. Pamatę grįžtančią, domėjosi: — Kas įvyko? — Paprastas didvyrio Markovo tardymas.

— Ar apie mane neklausdavo? — nerimo Kapsukas. Nuramindavau, kad tuo tarpu dar žandariai apie jį nebuvo klausę.

Kiekvieną rytą, kai grįždavau žandarų tardytą, Kapsukas manė, kad buvau klausinėjama apie jį. Jasiukaitis tvirtino, esant Kapsuką labai baikiu. Nutarėme pajaukauti. Pas žandarus buvau dažnai šaukiama. Ko jie norėjo tuo pasiekti, nenumaniau. Gal tikėjosi, kad, pritrūkęs kantių, viską išpasakosiu. Stebėjau, kad tiek įdomu sudariau žandarams ir kad jie manęs iki šiol nepatupdė į kalėjimą. Kiti manė, esanti per jauna, nepilnametė, tai prokuroras galėjęs nesutikti, kad būčiau areštuojama ir pasodinama į kalėjimą. Ar tai buvo tiesa — nežinojau.

Kartą sugrįžusi nuo žandarų ir Kapsuko užklausta, ar apie jį teiravosi žandariai, atsakiau: — Taip, šiandien kaip tik klausė, ar pažįstu jus? Aš, žinoma, nepripažinau.

— Blogai, žandariai tikriausiai susekė, kad ateinu pas jus. Dabar gali pamanyti, kad jūs nepripažinote, norėdama mane slėpti, — susirūpinęs kalbėjo Kapsukas.

— Mano jau taip įprasta, niekad nesakyti tiesos žandarams.

— Bet jei jie tikrai žino? — Vis vien.

Pajuokavusi prisidariau sau bėdos. Kapsukas įbūgo, bijojo pasirodyti gatvėje ir grįžti namo. Buvo įsitikinęs, kad yra įeskomas žandariui. Pasisakė pasiliksiąs mano kambaryje, o aš galinti kitą susirasti. Netikėtai įvykis.

Vėlai vakare turėjau kreiptis į viešbučio šeimininkę, prašydama duoti kitą kambarį.

— O jūsų kambarys? — Mano užimtas. Atvyko pavargęs svečias — nori pasilikti pailsėti, užleidau savąjį, tikėdamasi iš Tamstos gauti kitą.

Gavusi kitą kambarį, iškviečiau Kapsuką, nes manajam, žandarams žinomam, buvo tikrai pavojinga. Kartais anksti rytą ateidavo žandaras, įsakydamas ateiti į tardymą. Rytą, nesulaikydama Kapsuko pasirodant, ėjau pažūrėti. Pabarškiniusi neišgirdau nieko. Prasivėrusi duris, pamaciau tuščią kambarį ir kerčioje sumestus rūbus, kuriais vilkėjo Kapsukas. Suėjusi rūbus nusinešiau į savo kambarį. Raktą grąžinau šeimininkei ir pasakiau:

— Mano svečias iškeliavo. Susirūpinau Kapsuko likimu. Palikti rūbai buvo paslaptimi. Galėjau savo nepažintą juoką. Kur tas žmogus įbūgęs atsidurs? Atėjusi Jasiukaitį, kuris sukurstė įbauginti Kapsuką, bariau.

— Įsitikinkite, kad aš tiesą sakiau, jog jis bailus. — Vargu ir jūs kitaip pasielgtumėte. Tokiu atveju neprivaloma juokauti.

— Niekaip, po poros dienų pasirodys.

— Gerai taip kalbėti. Tokie speigai, kažkur žmogus slapstosi. Nerimiu, nes jis vargšas, baimės apimtas, kažkur atsidurs. Jei būčiau nuėjusi pasėkas, nebūčiau išdrįsusi taip juokauti.

— Truputį tepavargsta, kad toks bailys. Tas nuolatiniis jo teiravimais, ar žandariai domisi juo, man įkyrėjo. Tenebūna toks naivus. Jei žandarams rūpėtų, nesiteiravę suimtų. Ką čia kietais ir sau ta mintimi kvaršina galvą.

Po kelių dienų Kapsukas išvargęs grįžo. Pasipasakoję, kaip naktį pabėgęs ir persirėdęs kelias dienas Jasiukaitis link. Jau puskelyje pastebėjęs sekusį jį šnipą nuo pat Mintaujos. Sustojęs dilizanui, iššokęs ir bėgęs tamsią šaltą žiemą naktį. Labai privargęs, per tas kelias dienas beįsislapstydamas. Pagaliau nutaręs, kad vargu išsikuksis iš kalėjimo. Ar anksčiau ar vėliau — visvien suims, tad vėčiau grįžti.

Gaila man buvo Kapsuko, bet visvien nedrįsau pasisakyti esanti kalta neteislingai pranešusi.

Okupuotoje Lietuvoje V. Kapsuko liaupsintojai galėtų panaudoti ir šį V. Kapsuko gyvenimiškąjį nuotykį jo heroiskumui — paryškinti.

KANADOS NAUJIENOS

ST. CATHARINES, ONT.

Graziai paminėta Tautos šventė

Rugsėjo 20 d. L. Bendruomenės apylinkės valdyba su ruošė slovą salėje Tautos šventės minėjimą. Jį pradėjo pirm. A. Šetikas. Paskaitą skaitė PLB Švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas. Savo paskaitoje jis tarp kitko pabrėžė, kad dabartinis Lietuvos okupantas rusas deda pastangas suskaldyti išeivijos lietuvių ir tuo būdu susilpninti jų tautinę ir politinę veiklą. Jis palietė ir santykiavimą su pavergtaisiais lietuvių, išpėjo nesivaduoti vien jausmais, kad nepakenktume Lietuvos išlaisvinimui. Daliai paskaitininkui daug plojo.

Po paskaitos A. Rinkūnas įteikė įvertinimo raštus ilgametėi Šeštadieninės mokyklos mokytojai M. Tverzdienėi ir T. B. Mikalauskui, OFM.

Meninę programą atliko Baltijos sambūris iš Londono. Jo chorui vadovavo kun. B. Pocevičius, o tautiniams šokiams — D. ir M. Chainauskai. Tautiniams šokių grojo J. ir V. Valaičiai, chorui akomponavo Vida Petrasūnaitė. R. Blyskytė deklamavo Binkio eilėraščių Gėlės iš seno, broliai V. ir G. Repsiai grojo akordeonu.

Baltijos sambūrį sudarė tik jaunimas. Jo programa buvo puikiai paruošta. Jo vadovai kun. B. Pocevičius ir D. ir M. Chainauskai ją sklandžiai tvarkė. Vaizdai keitėsi vienas po kito: choras, tautiniai šokiai, deklamacijos, muzika ir t.t. Po kiekvieno pasirodymo publika nesiliovė plojusi. Tai ir buvo vienintelis atlyginimas Londono jauniesiems menininkams, kurie nesigaili laiko ir energijos programai paruošti ir keliauti jos atlikti kartais šimtus mylių.

Programai pasibaigus, pirmininkas A. Šetikas jautriais žodžiais padėkojo sambūrio vadovams ir jo nariams. Dvi jaunos lietuvaitės J. Višniauskaitė ir D. Šetkaitė sambūrio vadovams įteikė po puokštę gėlių.

LB valdybai priklausau didele padėka už taip iškilmingai surengtą Tautos šventės minėjimą. PLB Švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas pabrėžė šios šventės reikšmę ir apgailestavo, kad kaikiurios didelės kolonijos nepasirūpina jos tinkamai švęsti. Jis dėkojo St. Catharines lietuvių kolonijai, kad ji tą dieną gražiai paminėjo.

Mūsų kolonija yra maža, vos apie porą šimtų suaugusių asmenų. Čia nėra stambių verslininkų, kaip, sakysime, Hamiltone, Toronte ar Montrealy, bet apylinkėje yra veiklių ir dosnių lietuvių, kurie stipriai remia LB Bendruomenę. Ir šiais metais ruošiant Tautos šventės minėjimą, stambiomis aukomis parėmė Galdikai, V. ir Z. Alonderiai, A. ir O. Švažai, K. Butkus, J. Kovalelis, SLA 72 kuopa (Hamiltonė).

L. Bendruomenės darbas nedėkingas, bet jis būtinas. Nustojus LB Bendruomenę veikti, niekas tos spragos neužpildys, ir tautinei veiklai bus pakirstos šakys.

Baigdamas noriu grįžti prie Baltijos sambūrio, kuris yra tautinės veiklos švytu-

rys. Išeivijos viltis, kad tautinė veikla gali reikštis ir mažose kolonijose, jei jose atsiranda pasišventusių vadovų. Todėl Baltijos sambūrio vadovams ir jo nariams linkiu ištvermės lankant su savo patraukliomis programomis lietuvių kolonijas. J. Šarapnickas

UŽ PLAUKŲ KIRPIMĄ 100 DOLERIŲ

Taip, yra toks kirpėjas, kuriam vyrai moka už plaukų nukirpimą, jų sutvarkymą \$100. Tai Tristan Hollywoode. Jo paslaugomis naudojasi filmų, televizijos aktorai ir kiti dabitos.

Jis yra kirpėjo sūnus. Plaukus kirpti pradėjo 10 metų amžiaus ir kirpdavo už 10 centų. Atvykęs į Hollywoodą, jau gaudavo 95 centus. Palaipsniui ta kaina kilo, ir dabar, kaip minėta, jis ima \$100, ir darbo netrūksta.

Tristan yra baigęs universiteto saskaitų skyrių, turi muzikos mokytojo diplomą ir dar studijuoja teisę.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų. Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Zalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė — Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 centai.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paruošamos už \$2.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl., apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavicius, 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žodynas, Viliaus Peteraicio, I laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Dambriūnas, Klimas ir Schmalstieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias angliškai kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis. kaina \$7.

FIGI, BET VERTINGA DOVANA

Tai H. Tautvilienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

Lietuvių kalba ta knyga jau išparduota. Ji labai tinka dovanoti kitataučiams.

LABAI ĮDOMŲ ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYZKELIUOSE, Sibiro kankinės Stefanijos Rukienės tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

DU MEDINIAI IR TRYS GELEZINIAI KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75,

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

DIENOJANT, Kipro Bielinio, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina\$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskas, 273 psl. kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina\$3.50.

KĄ LAUMĖS LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kaina \$3.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboro, Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEFESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Maiki, šiandien aš labai piktas.

— Pykti nesveika, tėve. — Bet pasakyk, kaip ne- pykti, kad gyventi kasdien darosi vis brangiau ir brangiau. Žinai, aš myliu steigą. Seniau bučėris parduodavo jį po 24 centus svarui, o dabar jau \$2.75. Nu, tai pasakyk, kaip nepykty?

— O kodėl nepasirenki pigesnės mėsos — prie kau- lų? Tokia daug pigesnė ir gardesnė.

— Bet ir tokia pabrango. Jes, Maiki, seniau aš tokios už dyką nuo bučėrio gaudavau, o dabar jau reikia mokėti 80 centų už svarą. Paklausk, kodėl taip brangu, tai gausi atsakymą, kad gyvuliai pabrango, o fermeriai skundžiasi, kad jie gauna tik po 27 centus už gyvulio svarą. Seniau gaudavo daugiau. Tai kodėl dabar mėsa taip pabrango, a?

— Darbininkų algos pakilo, tėve.

— Bet aš, Maiki, ne darbininkus perku, o jautieną.

— Bet darbininkai jautieną pagamina, tėve. Jeigu tėvas nuvyktum, kur gyvuliai auginami, jautį galėtum nusipirkti po 27 centus už svarą. Gautum jį su ragais, su kojomis ir uodega. Bet kas su juo darytum?

— Maiki, tokio aš ir už dyką neimčiau. Kaipgi aš jį namo parneščiau?

— Taigi, taigi, tėve, nuo čia ir prasideda kainų istorija. Reikalingi darbininkai, kad tą gyvulį iš ganyklos nugabentų į skerdyklą. Tėnai jį paruošia rinkai, atveža į miestą, o čia jį nuperka mėsininkas ir parsigabena į savo parduotuvę.

— Gal norėjai pasakyti: j bučėrnę?

— Galima būtų ir kitaip pasakyti, tėve; galima pasakyti, kad jautieną atgabena į mėsinę. Tačiau, kaip besakytum, o faktas lieka tas pats: kol mėsa atgabena iš Vakarų ganyklos į South Bostono krautuvę, reikalingas geležinkelis ar kitokios transporto priemonės ir reikia daug darbininkų. Visa tai daug kainuoja. Ypač darbininkų algos dabar

aukštos. Kai tėvas mokėdavai už svarą steigą 24 centus, tai darbininkas gaudavo \$7 ar \$8 per savaitę, o dabar jis gauna nuo \$70 iki \$80 ir daugiau. Pakilo dešimteriopai algos, ir dešimteriopai pakilo steigas.

— Ale, tu, Maiki, gerai žinai, kad ne vien tik steigas pabrango. Pasėjusiai pabrango ir žuvis, kurios ne reikia nei šerti, nei auginti: ji pati užauga mariose — tik užkabink ir ištrauk. O kai nueini į storą, tai už pa smirdusį kodą ar hedoką turi mokėti jau \$1.20 už svarą. O seniau būdavo 12 ar 15 centų. Nu, tai pasakyk kodėl žuvis taip pabrango?

— Čia, tėve, ta pati istorija: žuvis pabrango dešimteriopai — taip, kaip ir teik- kas. Maždaug dešimteriopa pabrango ir mokslas. Tai laikais, kai steigas buvo toks pigus, Bostono universitetuose mokėsi keletas jaunų lietuvių, kurie už mokslą mokėdavo po \$150 per metus, o dabar jau reikia mokėti nuo \$1,500 iki \$2,000 ir daugiau. Pabrango net i žmogaus nelaimės, ligos.

— O kaip tas? Kaip gal- lėjo pabrangu ligos?

— Pabrango ligų gydymas, tėve. Štai, Massachusetts General Hospital, pri- vatinė Bostono ligoninė, šio mis dienomis paskelbė, kad jos atsiėmimo kambario kainą nuo dabar pakliama iki 100 už parą. O seniau už tokį kambarį indavo \$10, i tai atrodydavo perbrangu. Dabar pabrango dešimterio pai.

— Nu, tai pasakyk, kaip tokį biznį pavadinti?

— Technokratai tokią pa- dėtį vadina "skolų ir kainų sistema", tėve.

— Sakai, technokratai?

— Taip, tėve.

— O kas jie per vieni?

Aš niekad apie tokius negir- dėjau. — Jie buvo iškile per di- džiąją Amerikos depresiją 1930-35 metais, kada susto- jo fabrikai, užsidarė bankai su žmonių pinigais ir milio- nai žmonių atsidūrė gatvėse be darbo ir be skatiko. Žmo- nės badavo, biznierių bank-

Jūsų pagerintasis socialinis draudimas

(Straipnis, gautas iš Socialinio draudimo įstaigos Bostono, skyriaus pareigūno Michaelio Modicos)

(Pabaiga)

Medicininis draudimas

Pagal medicare medicini- nio draudimo dalį apmokė- ta apie 21 milijonai medici- nos sąskaitų, daugiausia už gydytojų patarnavimus. Iš- mokų suma siekė 1.3 miliar- do dolerių.

Gal esate vienas iš mili- onų žmonių, gavusių patar- . navimus, kuriuos medicar- e padėjo apmokėti. Jei taip, tai suprantate šios apsaugos svarbą.

Jeigu jums laimingai ne- reikėjo ligoninės ar medici- nos patarnavimų, kaštuojan- čių daugiau, negu atskaityti- nos sumos, medicare patar- navo jums kitokių būdų — užtikrindamas, kad nelauk- tos ar gal nelauktai stamb- bios medicininės išlaidos ne- sudarė šeimai finansinės krizės.

Gal esate vienas tų, kurie pradiniais mėnesiais patyrė kiek sunkumų su medicare. Kaip kiekviena nauja stamb- bi operacija, medicare pir- maisiais metais susidūrė su problemomis. Tačiau žino- kite, kad dabar programa jau veikia sklandžiai, ir me- dicininio draudimo sąskai- los apmokamos vidutiniškai

greičiau, nei per 2 savaites nuo jų gavimo.

Medicare pasidarė pa- grindinė, visą kraštą api- manti sveikatos draudimo programa 65 metų ar vyres- niems žmonėms. 92 iš šimto 65 ar vyresnio amžiaus žmo- nių medicare padengia pla- čią medicinos aprūpinimo skalę, — teikiamus patarna- vimus ligoninėse, profesio- nališkuose namuose senyvo amžiaus žmonėms, gydytojų kabinetuose arba namuose.

Jūsų socialinio draudimo įstaiga turi keletą lapelių a- pie pakeitimus, padarytus į- statyme 1967 metų papildy- mais. Lapelis Nr. 1 bendrai paaiškina visų rūšių išmokų bei lengvatų pakeitimus; la- pelis Nr. 2 liečia vien medicar- e pakeitimus. Tie lape- liai yra nemokami.

Jei turite dar kokių kla- simų, ar esate reikalingas pagalbos kokių nors sociali- nio draudimo reikalu, rašy- kite, telefonuokite arba už- eikite į jūsų socialinio drau- dimo įstaigą. Ten jums bus mieliai pagelbėta.

JAV Sveikatos, Švietimo ir Gerovės Departamentas Socialinio Draudimo Administracija

Kaip išgyventi 100 metų

Nors prie dabartinės me- dicinos pagalbos žmonių amžiaus vidurkis ilgėja, bet ne paslaptis, kad kiekvie- nas net gilios senatvės su- aukęs, nori dar truputį il- giau pagyventi.

Paprastai žmogaus ilgiau- sio amžiaus riba yra laiko- ma 100 metų, nors atsiran- da dar ir tą ribą keleriais ar sėliolika metų peršokančių.

Kiek Amerikoje yra šim- amėčių? Kaip spauda skel- sia, statistika jų šiuo metu anda net 3,200.

Daugiausia jų yra Ver- monte, po jo eina New Hampshire valstija, dar to- liau kitos Naujosios Angli- jos valstijos, o mažiausia šimtamečių yra New Mexi- ko, kur, regis, ir klimatas se- nesniems žmonėms turėtų būti geras. Vermonte šimta- mečių yra net 10 kartų dau- giau, negu New Mexico.

Šiuos duomenis yra surin- kusi Social Security įstaiga, kuri moka pensijas, taigi ži- nios yra patikimos.

Seniausias žmogus, gau-

utavo. Atrodė, kad prasidė- o kapitalistinės santvarkos žlugimas. Ir kai niekas neži- nojo, ką reikia daryti, tai prabilo technokratai. Tai ne- kokie politikieriai, ne fabri- kantai, ne bankininkai, o in- žinieriai, architektai, tech- nologai. Jie pasakė, kad dėl os katastrofos buvo kalta kapitalistinė sistema, kurioj operuojama skolomis ir kai- romis, siekiant tik pelno ir pelno. Šitoj sistemoj gyve- nimo reikmenys gaminami ne žmonių vartosenai, bet pardavimui ir pelnui. Ir jie gaminami sudarant skolas (skolintais pinigais), o juos parduodant kelioms tokios kainos, kad būtų pelno. Tai- gi: skolų ir kainų sistema. Net grynas pinigais yra sko- la. Dirstelėkit į popierinį do- lerį, o pamatysit, kad valsty- bė jums skolina ir, jums pareikalavus, prižada atly- ginti kokių nors metalu: "payable to the bearer on demand". O kas yra bankai? Niekas daugiau, tik skolų parduotuvės. Jie prekiauja skolomis. Norit pirkti namą — bankas paskolina pinigų.

Tokių būdų jūsų namas pa- sidaro skola, kurią nusipir- kot iš banko. Kai visuome- nio, ką reikia daryti, kad jau nebegali nieko daugiau pirkti, fabrikai tada nebegal- savo gaminių parduoti, at- leidžia darbininkus, ir prasi- deda depresija. Technokra- tai siūlėsi šį reikalą sutvar- kyti, bet nerado pritarimo, ir jie nutilo.

— Ale visgi ta depresija praėjo ir be ju, Maiki.

— Praėjo, tėve, bet gali ir vėl ateiti, nes skolos ir kai- ros kyla. Taip buvo ir 1929 metais, prieš didžiąją depri- siją. Ir žmonės jau nerimau- ja, reikalauja baigti Vietna- mo karą, nes tas karas ne tik žmones be reikalo žudo, bet ir kainas, skolas kelia. Jeigu prezidentas Nixonas nepa- lėms žmonių balsų ir to karo greitai nenutrauks, prieš jį galės kilti dar didesnė aud- ra, negu ta, kuri išnešė iš Baltųjų Rūmų buvusį prezi- dentą Johnsoną.

— Nebūk toks pranašas, Maiki. Gal Dievas duos jam daugiau razumo.

Kap. Robert F. Marasco buvo vienas iš Beret dalinių ka- rininkų, kuriems buvo iškelta byla už trigubo šniapo nu- žudymą Vietname, bet vėliau ta byla buvo nutraukta. Čia matome jo patenkintus tėvus, sužinojusius tą links- mą žinią.

nas Social Security pensiją. yra Charlie Smith, kuris su- laukė net 127 metų. Tai neg- ras, kuris dar gali atsiminti, kaip, dar tada vaiko am- žiaus, buvęs vergų pirklių sumedžiotas Afrikoje ir čia parduotas į vergiją New Or- leanse. Jį apklausinėjusieji dabar patikrino tą pasakoji- mą, ir vergų sąrašai ir kitos žinios patvirtino, kad visa tai tiesa.

Ar yra dar ko vertas šim- tamečio gyvenimas? O gal jau nusibosta toksai ilgas amžius?

Reikia pažymėti, kad 100 metų sulaukia tik labai ge- ros sveikatos žmonės. Dau- guma jų yra patenkinti ir nesiskundžia dideliais nega- lavimais. Yra ir tokių, kurie per tą ilgą amžių tikėtai kar- tą ar du turėję kreiptis į gy- dytoją. Tad tik vienas iš de- vynių šimtamečių gyvena senelių namuose ir vienas iš 60 nepasikelia iš lovos. Dau- guma jų gyvena su savo vai- kais ar vaikaičiais ir keletas dar su žmonomis ar vyrais ir patys tvarko savo namus. David Robinson iš Lavinia, Tenn., dar gyvena tuose pa- čiuose namuose kuriuose jis gimė ir kuriuos jo tėvas pa- statė 1857 metais. Paklaus- tas, koks buvęs jo gyvenime svarbiausias įvykis, šis senelis atsakė, kad tada ir tas, kai jo arkliai pasibaidė, jį sutranė ir sužeidė, bet ne- sužeidė jo trečiosios žmonos.

Galėtume tvirtinti, kad il- go amžiaus galimybę žymiai padidina vedybinis gyveni- mas, nes iš visų šios dienos šimtamečių tūkstančių tik tai vienas to amžiaus sulaukė būdamas viengungis.

Nors jie visi yra paken- čiamai geros sveikatos, bet vis dėlto jau susilpnėjęs jų regėjimas, girdėjimas ir kai- kuriuos kankina reumatiz- mas.

Apklašinėjami, kaip jie tokio ilgo amžiaus sulaukė, daugelis pasisakė, kad nie- kad nerūkė ir negėrė. Bet kiti jų dar ir šiandien rūko ir išmeta po "burnelę". Dar vienas jų manas, kad tokio amžiaus sulaukė dėl to, kad per daug nesirūpino ir neki- šo savo nosies į svetimus rei- kalus. Tūlas Frank Watson visada džiaugėsis pasauliu. Jis matęs pirmą Edisono iš- rastą elektros lemputę ir da- bar į mėnulį išlipusius žmo- nes. Taigi, ar neverta tik dėl tokių stebuklių gyventi?

Senas laivo kapitonas John Baxter iš McHenry, Ill., pareiškė, jog taip ilgai gyvenęs dėl to, kad "Dievas dar nepasiruošęs jį priimti, o velniui jis esąs nereikaling- gas". Šito šimtamečio vie- ninteliai vaistai buvę ir esą — tik stiklas Scotch ir kele- tas stiklų alaus kasdien. Jis gyvena pas savo dukterį ir

Mieli „Keleivio“ skaitytojai

Jau metų metai skelbiam, kad, keičdami adresus, pra- nešumėte ir senąjį adresą, bet iki šiol dar nevisi pašo mūsų prašymo. Neturėdami seno adresą, visada rizikuo- jam pakeisti ne to, kuris pra- šo, nes visada gali būti berdrapavardžių. Tokiu at- veju tenka klausti raštu se- nojo adresą, kas vėl gaišina laiką ir didina išlaidas.

Dalis skaitytojų iš viso nepraneša mums pakeisto adresą. Tada dažniausiai mums patarnauja paštas, bet už tai ima iš mūsų po 10 centų už kiekvieną tokį pra- nešimą. Tokių pašto laiško- gaunam vidutiniškai po du kasdien, kas sudaro 1 dol. išlaidų per savaitę, arba 52 dol. per metus. Taigi 10 pre- numeratorių mokesčio.

Bet visų labiausiai mus vargina paraginimai sumo- kėti prenumeratą. Tokių pa- raginimų vidutiniškai išsiun- čiam apie 50 kas savaitę, kurie kaštuoja 3 dolerius vien pašto ženklam. Pridė- jus vokus, popierių, neskat- tant darbo, susidaro kiti 3 dol, arba 312 dol. per me- tus, kurie praryja net 62 su viršum metų prenumera- torių mokesčių. O Keleivio prenumerata ir taip jau la- bai pigi.

Šia proga tenka pastebė- ti, kad dažniausiai raginami tie patys skaitytojai kiekvie- nais mėtais, kiti net po du kartus. Atrodo, nesunku bū- ti gavus pirmą paraginimą pasižymėti laiką ir ir ateity sekti.

Šiaip ar taip, visos išlai- dos yra bergždžios ir niekam nenaudingos, bet mes vieni be skaitytojų pagalbos ne- sugebam ir nesugebėsime jų bent kiek sumažinti. Todėl didžiausias mūsų prašymas:

1. Keičiant adresus, pra- nešti ir senąjį adresą;
2. Pakeitus adresą, pra- nešti jį ne tik paštui, bet ir mums, ir
3. Mokėti prenumeratą, nelaukiant raginimų. Ge- riausia mokėti kiekvienais metais vis tuo pačiu laiku. Laukiame Jūsų paramos.

Keleivio administracija

Knygos jaunimui

MESKIUKAS RUDNOSIU- KAS, eiluiota pasaka, para- šė Vyta Nemunėlis, labai gražiai V. S. Stančikaitės iliustruota, trečioji laida, pasaka ir Lietuvoj turėju- si didelį pasisekimą. Kny- gos kaina \$3.00.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, pa- rašė Gintarė Ivaskienė, 133 psl., kaina \$3.60.

MURKLYS, A. Giedraius apysaka, 130 psl. kai- na \$1.80.

GINTARO TAKAIS, J. Na- rūnės eilėraščiai, daug ilius- tracijų, 64 psl., kaina \$1.80.

Imkite ir skaitykite!

LIETUVIŲ LITERATU- RA SVETUR, 697 psl. Joje rašo A. Vaičiulaitis apie po- eziją, K. Keblys apie roma- ną, R. Šilbajoris apie novelę, S. Santvaras apie dramatur- giją, V. Kulbokas apie kriti- ką, J. Girnius meta žvilgs- nį į visą tą literatūrą apla- mai ir šio kūrybos laikotarpio problemas, C. Gricevi- čius duoda išleistų knygų sąrašą. Kaina \$10.

PAULIUS AUGIUS, 284 dideli puslapiai, šio įžymaus dailininko paveikslai ir A. Kurausko bei T. Valiaus straipsniai, puošniausia kny- ga, kaina \$17.50.

Ketvirtoji pradalgė, Ni- dos išleistas literatūros met- raštis, kuriame rašo 21 as- muo. Kietais viršeliais kai- na \$3.75, minkštais \$3.15.

Chicago istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl. gausiai iliustruota, kai- na kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

BALADES, šitoj laba- gražiai išleisto, gausiai i- liustruotoj knygoj yra se-ptynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dova- nomis. Kaina \$6.00.

BAISUSIS BIRZELIS. Ši- toje 238 psl. knygoje yra 12 dramų: Baisusis Birzelis, Varpinė ir Šiaurės pašvaistė. Parašė Pranas Naumiestis. Kaina \$3.50.

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė dr. Van- da Daugirdaitė-Sruogienė 414 psl., daug paveikslų, ke- li žemėlapiai, tvirtai įrišta Knyga ne tik geras vadovė- lis mokiniams, bet ją su idu- mumu skaitys ir suaugusieji. Kaina \$6.

IS SUTEMŲ Į AUSRĄ, parašė prof. dr. Antanas P. Ramūnas, 453 psl., kai- na \$6.00.

PEILIO ASMENYS, Jur- gis Jankus, 3 veiksmų dra- ma, 261 psl., kaina \$4.00.

Nardžio pulkas, Balės Vaivorykštės, kaina \$2.

Rene Rasa, MEILĖ TRI- KAMPY, 219 psl. kaina \$3.

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ, K. Zukas, 476 psl., kai- na \$5.

MOTERŲ SKYRIUS

PETRONELĖ ORINTAITĖ

Ligonis

(Tęsinys)

— Keltumeis į kitą — didesnį miestą, kur daugiau lietuvių... Pasišnekėtum dažniau, būtų ne taip tyku be tėviškės, ramiau širdžia...

— Ramiau? — net piktai atkirto jis. — Nenoriu aš ramumo! Nė tuščių šnekalų! Pasivaikščioju aš ir ščia su saviškiais, po pašėpusius paklaioju... klausausi lietuviškų pavyžių giedojimo... Aš kurtu rūgius savo tėviškės dirvoj, aš dainuoju savo šilę... Ir kasdien mano koja kaista nuo savos žemės grumsto... Nieko daugiau aš nenoriu! Nereikia man didmiesčio, nei daug žmonių, nei triukšmo...

Nors jis stabtelėjo, aš daugiau nemėginiau jam prieštartauti — jo mintys buvo tvirtesnės negu mano, ir jo jausmas — kaip liepsna.

O jis tęsė rūšiai:

— Manai įsiplakti kur į didelio miesto turtus ir — užmiršti tą viską ten? Kad širdis pinigų godumu ir lengvais šnekalais prisipildžius apimtų? — čia jis taip žiauriai pasižiūrėjo į mane, kad aš net išurptelėjau. — Gyvulus būčiau! Pastipusio šuns nevertas... Dvėseliena... Jeigu užmirščiau motinos kapą pašėpusio smėlyne!..

Staiga jo akys sublizgėjo kažkaip trapijai žaibuodamos, ir žodis darėsi gaudžiai grasinantis:

— Žiūrėk, — ištiesė jis į mane savo sausą ir raukšlėtą plastaką: — Aš kasdien einu į ten, į savo pašėpusius, einu diena naktis, kaip prakeiktas žydas... Ir kada nors pareisiu! Pareisiu namo... — dabar jo balsas sušvelnėjo ir darėsi tylus tylus, lyg tolimas aidas kažko vos girdimo: — pareisiu, pabučiuosiu varnelius ties palange, apkabinsiu tėvuko sodintą liepą vidury kiemo... atsklaupsiu ant balzganio takelio, kur amžinatilį mamutė vaikštinėjo... Tada tai galėsiu nurinti ir — numirti...

— Ne! Ką aš sakau! — staiga atitoko jis, lyg netikėtai minties palietas. — Tikrai ščia aš mirštu kasdien, kas valanda, aš trūniu, lyg pakelėj išmestas baslys... Šitam svetimam gyvenime iš tikro darau lavoną... Valgis, alsavimas ir krutėjimas — žmogui dar nėra viskas! Čia aš — tik menka trąšos dulkėlė indėnų žemei...

Jis nuleido akis ir paniuro tartum kažkokiam susimastyme. Bet netrukus vėl pradėjo žemū, vos girdimu balsu:

— Kai pareisiu... ten, namo... aš niekada nemirsiu... Aš gyvensiu amžius... Aš būsiu gyvas ten — nemirštančio lietuvi vardu... Aš liksiu gyventi — tėvų dirvos vagoje, savo brolių dainoje, pašėpusio smilgų šiurpime...

Kai aš pakilau eiti ir pasakiau sūdiev — jis nė blakstienų nepakėlė, galbūt, visai neišgirdo.

(Galias)

James B. Stockdale džiaugiasi, sulaukęs, kad jos vyras yra gyvas. A. Vietnamo nelaukė. Jis tik sulaukė, jokit iš lietuvių paraišius.

Mūsų gyvenimas trumpas, bet mes jį dar labiau sutrumpiname nerūpestingu laiko išvaistymu.

Buvusio sunkaus svorio bokso čempiono Gene Tunney dukterė Joan Wilkinson, kuri dingio kelionėje po Europą. Pastarą kartą ji buvo matyta Berne, Norvegijoje, rugpjūčio 28 d.

Plešikai, užpuolę Cincinnati skolinimo-taupymo bankelį, šias keturias moteris suvarė į rūšį, ten jas nušovė ir pagėgo, nusisėdami 6275.

Kazys Inčiūra

A I D A S

Yra pasaulis nuostabus kampelis,
Kurį skalauja Baltijos jūra.
Taikingas eik — ten pasitiks darželiuos
Rausvi bijūnai ir žalia rūta.

Esu aš aidas žemės tos.
— Būk sveikas! — tau laukai kartos.
— Būk sveikas! — fabrikai dundės,
Linksmas aidų aidais aidės.
Klausyk aidų, klausyk dainų —
Jas atnešiau tau dovanų.

Aš išrašiau tau Vilniaus bokštų būrį
Ir Nemuną su Nerimi melsva.
Iš gintaro į tavo veidą žiūri
Gimtinė mano, mano Lietuva.
Esu aš aidas žemės tos.

— Būk sveikas! — tau laukai kartos.
— Būk sveikas! — fabrikai dundės,
Linksmas aidų aidais aidės.
Klausyk aidų, klausyk dainų —
Jas atnešiau tau dovanų.

Pabėgeliai vaikai

Pasaulis iš seno pilnas pilnas priešingybių, visokių neįtikėtinų reiškinų, tad šiandien jau mus niekas nestebina. Štai, spaudoje skaitome apie tėvų pamestus vaikus didmiesčiuose, apie badui paliktus Indijoje ar Biafroje, apie karo našlaičius Vietname, ir greta — apie nuo tėvų pabėgusius Amerikoje bei kituose turtinguose kraštuose.

Nuostabiausia, kad tokių nuo tėvų pabėgusių vaikų ir jaunuolių skaičius yra labai didelis. JAV jų priskaičiuojama apie pusę milijono, iš kurių tik Massachusetts valstijoje 10,000.

Ko jie bėga? Anaipol ne iš vargo, nes, kaip atitinkamos įstaigos surinkti duomeniai rodo, daugelis jų yra iš pasiturinčių ar visai pakankamai gyvenančių šeimų.

Kadangi tokių bėglių vidutinis amžius tėra tik 15 metų, o jų yra net visai mažamečių, tesulaukusių 10 m. amžiaus, tai negalima būtų tvirtinti, kad jie bėga nuo

mūsų "sugedusios visuomenės", kaip kažkas bando išprotauti. Juos iš namų veja visai kita trauka.

Vieni jų bėga, ieškodami nuotykių, išvaizduoto nepaprasto gyvenimo, kurio sapnu prisizūrėjo filmuose ir televizijoje. Kitus į žygi nezinion pažadina mokinių ir studentų tarpe šiuo metu vyraujanti anarchinė riaušinių nuotaika. Jie bando sukilti ir prieš savo tėvus, reikalaujančius tvarkos ir santūrumo bei pagarbos šeimai ir moraliniams principams. Dar kiti bėga, pametę mokyklas, tingėdami mokytis. Pabėgti pagundo ir turimi ar pavogti automobiliai ir motociklai.

Sie pabėgeliai dar nėra tikrieji hippiai, bet jie jau sudaro būsimų hippų ir kitokių klajoklių rezervus. Tai būsimieji narkotikų vartotojai, jeigu jie dar tokie nėra, ir milžiniška prostitucijų armija, nes mergaitės, svajonėms išsisklaidžius, nieko kito nelieka, kaip tik verstis

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į kelisvius skaitytųjų klausimus teisės reikaliais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriaus laiške reikla palimėti, kad onto keleivis skaitytų.

Klausimus prašome siųsti tiksliai adresu:

Dr. M. Šveikauskienė, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02131

Klausimas

Esu antros kartos lietuvaite. Esu išteikėjusi ir turiu 5 vaikus. Vyriausia dukterė yra 23 metų amžiaus ir išteikėjusi; turiu vedusį sūnų 21 metų amžiaus. Namie turiu sūnų 13 metų, dukterį 11 metų, na, ir jauniausią — 8 metų berniuką.

25 metus išgyvenau su savo vyru, galima pasakyti, be ypatingų problemų. Žinau, kad jis mėgsta laikas nuo laiko išgerti ir kartais patinginiauja, bet šiaip visuomet man buvo geras, niekas be manęs neišdavo ir, jei išdavo, tai visuomet pasakydavo, kur eina. Jis visuomet buvo ir geras tėvas, vaikus mylėjo ir stengėsi, kiek galėdamas, juos išmoksinti.

Per visą savo vedybinį gyvenimą mes gyvenome mano motinos dvieju šeimų namuose. Ji gyveno viršų, mes apačioje. Kadangi mokėjome jai labai mažą nuomą, mes galėjome pinigų panaudoti kitiems reikalams.

Prieš metus vyras man pasakė, kad jis nori išsikraustyti iš mano motinos namų; sakė, kad jis gaus pirkti vienos šeimos didelių namus už nebrangią kainą ir mes galėsime pagyventi žmoniškai vienos šeimos namuose.

Iš karto man ta idėja nepatiko, nes nenorėjau mamoms palikti. Ji nebėra stiprios sveikatos ir visuomet atsideda ant mano jai teikiamos pagalbos. Bet mano vyras apie tokius dalykus nei girdėti nenorėjo. Sako, turi dar dvi seseris ir du brolius, tegul jie prižiūri savo motiną. Tu visą gyvenimą žiūrėjai.

Galų gale sutikau. Pama-

šia istorinė profesija.

Labai dažnai pasitaiko kad tokie jaunuoliai, patekę į vargą, prašo tėvų materialinės paramos. Ir tėvai siunčia savo vaikams pinigų net nežinodami, kur tie jų vaikai yra ir ką jie ten veikia. Kai kurie grįžta tik atitinkamu įstaigų sumedžioti, prievarta parvežti, nes patys jau nedrįsta tėvams rodytis, o ypač mergaitės po to "didelio gyvenimo".

Sakoma, kad tik Bostone kas savaitę užregistruojami perki ar šeši tokių jaunuolių nusizudymo bandymai, atsidūrus jiems nepakeliamoje padėtyje, jauno gyvenimo gruvečiuose.

Visos šios tragedijos didumą geriausia liudija jaunimo globos įstaigos ir policijoje gaunami tėvų laiškai, kuriais jie ieško savo pabėgusių vaikų. Jų gaunama tūkstančiai ir jie visi rašyti, sakykime, nelaimingų tėvų ašaromis.

čius naujus namus, jie man labai patiko: ir daržas yra, ir vietos daug, ir kaina prieinama. Be to, vyru bus lengviau darbą pasiekti: jis yra "mailman" (laiškininkas) ir jo "route" (maršrutas) prie pat naujų namų.

Nupirkome, persikraustėme ir pradėjome naujus namus valyti ir taisyti: aš vidui, o mano vyras, parėjęs iš darbo, iš lauko. Rodos, viskas gerai ir geriau būti negali.

Po kelių mėnesių pradėjau pastebėti, kad mano vyras kažkaip pasikeitęs. Piktas ir nesukalbamas. Sakau, gal jis pavargęs. Sakau jam, tu pailsėk, atėjęs iš darbo, nedirbk prie namų visą laiką. Kas reikalinga, padarysime vėliau. Jis neklauso. Pradėjo vieną vakarą, o paskui ir du vakarų per savaitę išsėdinti iš namų. Nesako, kur eina. Kai klausiu, sako, ne tavo reikalas, kur aš noriu, ten ir einu. Pradėjo grįžti namo 1-mą ir 2-ą valandą nakties. Namuose prasidėjo pragaras. Vaikai rėkia, aš nervuota, o vyras piktas.

Vieną vakarą, kai su jaunesniais vaikais grįžau iš "show" (kino), radome duris užskleistas ir užrakintas. Su raktu jų atidaryti negalėjau. Teko baladotis, kol kaimynai išgirdo, tada įleido. Kitą vakarą pas mus atėjo vyresnieji mūsų vaikai: dukterė ir sūnus, ir aš prie jų klausiu savo vyrą, kur jis naktimis baladojasi, ir ji paklausiau, ar jis turi kur kitą moterį. Jis prie vaikų prisipažino, kad jis susitinka su viena moterimi ir kad jam labai gera ir labai linksmas su ja; kad jis nemano jos išsivadėti ir kad jis su ja susituoks, kada tik jis norės.

Prie vaikų taip prisipažinti! Vaikai išsigančiodami, nebežinojo, ką ir besakyti.

Dabar jis man kasdien liepia pasiimti vaikus ir eiti lauk. Sako, tai mano namai, ir aš nesikraustysiu. Tu kraustykis atgal pas mamą, jei nori.

Namai yra mūsų abiejų vardu. Dabar aš noriu Tamsą paklausti du klausimus:

1) kokios yra mano teisės, ar gali vyras mane išmesti iš namų ir ar Tamsa man patartum išsikraustyti iš tų namų, ir

2) ar aš galėčiau sudaryti testamentą, kad, jei kas su manim atsitiktų (o vyras grasina mane užmušti ir tokiu būdu mane atsikratyti), mano pusę namų tektų mano vaikams, o ne tam šėtonui — jų tėvui?

Būsiu dėkinga už greitą atsakymą. Kartais man atrodo, kad aš iš proto kraustausi, nežinau, kas man darai. Skvrybu (divorce) aš jokiu būdu nenoriu.

Nelaiminga motina
Tilnois.

Atsakymas

Pirmon eilėn patariu Tamsos pasitarti su "marriage counselor". Tokie specialistai paprastai yra baigę psichologijos mokslus ir turi patyrimo šioje srityje. Gali būti, kad Tamsos vyras yra fiziniai ar dvasiniai išvargęs ir todėl piktas ir nesukalbamas. Gali būti, kad jis "išsigalvojo" nebūtą moterį, kad Tamsą įžeistų. Jei Tamsos vyras visą gyvenimą nėra davęs Tamsai progos abejoti dėl jo ištikimybės Tamsai ir vaikams, — jis vargu ar pasikeitė taip staigiai. Gal jam įgriso kasdieninis rūpestis ir darbas, ir jis nutarė išeiti vakarais ir "išbandyti" Tamsos pasitikėjimą juo.

Manau, kad išgyvenus su vyru 25 metus, Tamsa turėtų jį gerai pažinti. Jei jis "prisipažino" vaikų akivaizdoje, kad jis turįs kitą moterį, — Tamsa turėtų žinoti, kad tie, kurie tikrai turi kitas moteris, paprastai neprisipažįsta vaikų akivaizdoje ar kitų asmenų akivaizdoje.

Dėl Tamsos teisių: patarčiau nesikraustyti iš namų, pralaukite audrą, ir reikalaui pagerės. Testamentu būdu Tamsa negali palikti savo namų "pusės" vaikams. Jei namai buvo pirkti abiejų vardu, kaip tenants by the entirety arba joint tenants, — vienam mirus, namai pasidaro gyvojo nuosavybė, o ne vaikų. Testamentu būdu šito negalima pakeisti.

Dar kartą patariu pasitarti su šeimyninių problemų specialistu: "marriage counselor". Jei nepadės, arba jei vyras nesutiktų su tokiu pasiūlymu, tada patariu pasitarti su vietiniu advokatu.

"PONIA PIRMININKĖ"

Jau rašėme, kad Jungtinių Tautų 24-sios sesijos pirmininkė yra Liberijos atstovė Angie Brooks, 41 metų amžiaus. Tai antroji moteris tose pareigose. Pirmoji buvo Indijos atstovė Pandit.

Brooks yra advokatė. Ji studijavo negrų kolegijoje Š. Karolinoje ir Wisconsin universitete. Buvo sunkūs laikai. Ji sakosi plovusi indus restoranuose, skalbusi baltinius ir dirbusi kitus sunkius darbus. Buvę dienu, kada ji neturėjusi ko valgyti, nes uždirbtus pinigus siuntusi į savo gimtąjį kraštą. Wisconsin universiteto dekanas prisimena kartą sužinojęs, kad Brooks 3 dienas nevalgė. "Bet", sako jis, "mes negalėjome to įsivaizduoti, nes Brooks visada gerai atrodė ir buvo gražiai apsirengusi".

Jungtinės Tautos ji pirmą kartą įžengė 1953 m. Liberijos delegacijos sudėty. Ji, ir pirmininkės kėdėje sėdėdama, dvi tautinius drabužius, jos galva papuošta turbanu (rytiečių galvos apdangalas).

Ją gerai pažįstantieji sako, kad ji gerai žino, ko nori ir kaip tuo ar kitu atveju pasielgti. Tik melas tegali ją supykinti, todėl, turbūt, nėra jai lengva būti diplomate, nes ši profesija, galima sakyti, tik melu ir paremta.

Ji yra išteikėjusi, turi du savo vaikus ir devynioliką įsūnytų. Jie visi jai rašo laiškus, nežinau, kas man darai. Tik melas tegali ją supykinti, todėl, turbūt, nėra jai lengva būti diplomate, nes ši profesija, galima sakyti, tik melu ir paremta.

Vietinės žinios

Laisvės Varpo parengimas

Metinis lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo parengimas įvyks ateinančių sekmadienį, spalio 12 d., So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje, trečiame aukšte. Jis prasidės 2 val. po pietų, o baigsis 11 val. vakare. Jo programa yra tokia: nuo 2 val. ligi 5 val. vakaro — susipažinimas ir bendros vairsės; 5 val. — meninė programa; nuo 6 val. — šokiai.

Meninę programą atliks sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas muz. Juliaus Gaidelio, jaunoji aktorė Birutė Adomavičiūtė ir Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūrio šokėjai, kurie spalio 16-17 dienomis atstovaus lietuviams laudies šokių festivaly Tennessee valstijoje. Parengime aštuonios šokių poros atliks tuos šokius, kuriuos jos šoks minėtam festivaly. Tai bus lyg šokių išlydėjimas į festivalį.

Parengimo dalyvių šokiams gros Worcesterio lietuvių jaunimo orkestras. Tai didžiąją programos dalį atliks mūsų šaunūs jaunuoliai.

Jėjimas į parengimą — tik \$1.00 auka. Įsigijusiems įėjimo kortelės skiriamos trys dovanos: \$25.00, \$15.00 ir \$10.00 grynais pinigais. Rengėjai kviečia kuo gausiausiai atsilankyti ir paremti lietuvių radijo programą Laisvės Varpa, kuris kiekvieną sekmadienį gaivina lietuvių dvasią, perduodamas radijo bangomis lietuviškojo gyvenimo žinias ir motulės paliktas ar mūsų kūrėjų supintas dainas.

Balfo bankete pagerbti vietos veikėjai

Spalio 5 d. buvo Balfo skyriaus banketas, į kurį suėjo jo uoliausi rėmėjai. Būrys nebuvo didelis, bet dosnūs, nes vien aukų sudėjo apie \$500. Meninę programą atliko komp. Juliaus Gaidelio vadovaujamas sekstetas, kuris daug ir gražiai padainavo, ir D. Račkauskaitė su Birute Adomavičiūte, kurių su giliu įsijautimu paleklamavo eilėraščių.

Balfo centro pirmininkas kun. V. Martinkus pasakė kalbą ir įteikė atžymėjimo

raštus 13 vietos Balfui nusipelnusių asmenų: F. Grendelytei, O. Ivaškienei, A. Kropienei, A. Januškevičienei, M. Michelsonienei, K. Namaksienai, A. Andriulionui, J. Tumavičienei, adv. J. Grigaliui, dr. A. Kapociui, A. Matjoškai, J. Romanui ir J. Tuinilai.

A. Januškevičiene padarė Balfo skyriaus 25 m. veiklos apžvalgą. Dar kalbėjo J. Tuinila, A. Skudžinskas, A. Matjoška, Br. Bajerčius. Banketui vadovavo skyr. pirm. A. Andriulionis.

Tatėsi spalio 19 d. banketo reikalai

Lietuvių Darbininkų D-jos spalio 5 d. susirinkimas buvo skirtas spalio 19 d. rengiamam banketui V. Anestai ir St. Michelsonui pagerbti. Tartasi, kas daryti, kad banketas kuo geriau pasisektų.

Sekretorius N. Jonuška jau baigia sveikti, bet susirinkime dar nedalyvavo.

Du sandariečiai toj pačioj prieglaudoj

Simaras Jokubauskas ir Bronius Pečiulis jauni būdami daug veikė lietuvių tarpe. Dabar jie sunegalavo ir reikalingi kitų nuolatinių globos.

B. Pečiulis, 80 m. amž., jau kelinti metai gyvena prieglaudoje. Jis turi sužeistą šlaunį ir negali atsistoti.

S. Jokubauskas, 75 m. amž., sunkiai susirgo gegužės mėnesį. Jo padėtis apgailėtina: negali atsistoti, nekalka, negirdi ir mažai mato. Kurį laiką jis buvo Mass. General ligoninėje, o dabar guli Linda Richards Nursing Home (637 Washington St., Dorchester, Mass.) Ten yra ir B. Pečiulis. Patartina jų draugams juos aplankyti.

Rugsėjo 24 d. sukako Simano ir Emilijos Jokubauskų vedybinio gyvenimo 50-tos metinės. Jų vaikai ir vaikaičiai ta proga rugsėjo 28 d. suvažiavo į prieglaudą. Atsivežė vedybini tortą ir kitokių vaišių. Taip buvo atžymėta Jokubauskų žymi sukaktis. Be kitų, čia dalyvavo ir pabrolis J. Lekys, pamergė Ona Gedaitienė ir Jokubauskienės brolis Paulius Gedardas.

Linkiu Simanui sveikatos ir dar daug ramių dienų.

J. Lekys

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (vieninis).

Dažai ir Taisai

Namui iš lauko ir viduje. Lipda popierius ir taisai viską, ką pataisyti reikia. Naudojame tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Spalio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo parengimas.

Spalio 19 d. 2 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 tuos banketas St. Michelsonui ir V. Anestai pagerbti.

Spalio 25 d. Skautų Lapių kaukių balius So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje.

Lapkričio 2 d. Sandaros Moterų Klubu našių banketas So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje.

Lapkričio 8 d. Bostono liuanistinė mokyklai paremti banketas So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos trečiojo aukšto salėje.

Lapkričio 9 d. John Hancock salėje Clevelando tautinių šokių sambūrio "Grandinėlės" vakaras, kurį rengia Putnamo seselės Neringos jaunimo stovyklai paremti.

So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos Surum-burum įvyks lapkričio 16 d. draugijos patalpose.

Lapkričio 23 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas, kurį rengia L.S. Vėtanų S-gos Pamošės skyrius.

Gruodžio 6 d. 8:30 val. vak. Jordan Hall Izidoriaus ir Vytenio Vasyliųų koncertas.

Gruodžio 7 d. 5 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos didžiojoje salėje Benedikto Povilavičiaus dainų ir arijų recitalis.

Tradicinis So. Bostono Lietuvių Piliiečių Dr-jos Naujųjų Metų sutikimo banketas įvyks gruodžio 31 d. vakare draugijos patalpose.

RADJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojo Anglijos stoties WLYN, 1360 kl lokliu ir iš stoties FM 101.7 m.c. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėlausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krantuve 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Flood Square Hardware Co.

Servintinas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Sietai
Stiklo reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Minkšto medžio daiktai

WORCESTER, MASS.

Akademikų skautų šventė

Spalio 11 d. Maironio parke, 52 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass., įvyks Worcesterio akademikų skautų skyriaus metinė šventė ir rajoninis akademikų skautų suvažiavimas. Pradžią 2 val. popiet, o 3 val. bus visų vienetų uždara sueiga, pasižadėjimas ir rajono pasitarimas įvairiais skautiškais reikalais.

Fil. A. Zapareckas iš Detroito 4:30 val. skaitys paskaitą "Akademikai skautai 45 metų laikotarpį ir jų ateitis".

Vakare 7 val. bus koncertas, kurį atliks "Žibuoklių" sekstetas, vad. L. Stuko iš Newarko, N.J. Po pirmos dalies programos bus vakarienė, o po to — antra programos dalis.

Visi akademikai kviečiami dalyvauti suvažiavime ir koncerte-vakarieneje. Lietuviška visuomenė taip pat kviečiama atsilankyti į paskaitą ir į vakaro programą.

Po koncerto bus šokiai.

P. M.

Gelbėkite savo giminę Lietuvą, nupirkite mano namą Kaukaze. Rauduodamas labai pigiai. Tai bus brangi dovana.

Frank Dubickas,
Park Inn Home,
Board Walk at 115 St.,
Rockway Park, N.Y. 11694
(42)

Ieško pirkti

Pirkiau Montelloj vienos arba dviejų šeimų namą su centraliniu apšildymu. Skambinti vakarais po 7 valandos Bostono tel. 269-1676. (42)

Ieško

Jei kas žino, kur dabar gyvena Julija ir Antanina Morkutės, kurios prieš Antrąjį pasaulinį karą gyveno Bostone, prašoma parašyti jų gimimaitėi adresu: Lithuania, Raseinių rajonas, Alėjų paštas, Plauginėlių kaimas, Blūdžiuvaitė Emilija.

Nori susipažinti

Amatininkas, baigęs Lietuvoje amatų mokyklą, Kanadoj gerai vertinąs kaip savarankiškas amatininkas, pasiturintis 55 metų amžiaus, blondinas, vidutinio ūgio, nestoras, sveikas — ieško gyvenimo draugės 30-45 metų amžiaus, gali būti dar netekėjusi, našlė ar persikėlus.

Rašyti Keleivio administracijai (636 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127), pažymėjus "Amatininkui". (42)

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimui, jautantiems nuovargį. REE-LEEF RUB mėsos dauginamą pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Stn., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

DRAUDIMO AGENTŲRA

Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis senu adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS veisėlo pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausią apdraudą nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Edowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudžios mokesčiai \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių apžvalgų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiško skyrių, kuriame laukia abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvienai nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00
Adresas:
7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

Maloni naujiena knygų mėgėjams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplistų mūsų visuomenės tarpe, nutarė JŲ KAINAS SUMAZINTI DAUGIAU NEGU PER PUSĖ.

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų II tomas, 480 psl.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešių karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SO-VIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Joje vaizdžiai aprašomas komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridėdama po 30 centų už kiekvieną. ĮSIGYKITE SIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Act of October 23, 1962; Section 4359, Title 20, United States Code)

1. Date of filing: October 1, 1969.
2. Title of publication: Keleivis.
3. Frequency of issue: Once a week.
4. Location of known office of publication: 636 E. Broadway, South Boston, Mass., 02127.
5. Location of the headquarters or general offices of the publishers (Not printers): 636 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
6. Names and addresses of publisher, editor and managing editor: Keleivis Publishing Co., E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Editor: Jackus Sonda, 328 E. St., So. Boston, Mass. 02127. Managing editor: Jackus Sonda, same address.
7. Owner (If by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereafter the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given): Lithuanian American Socialdemocratic Federation, address of the president: Jonas Pakalka, 8781 96th St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Trustees:
Milda Anesta, 8 Mayhew St., Dorchester, Mass. 02125.
William Anesta, 8 Mayhew St., Dorchester, Mass., 02125.
Paul Brazaitis, 53 Gates St., So. Boston, Mass. 02127.
Napoleon Jonuska, 15 Cotton St., Rosindale, Mass., 02131.
Margaret Michelson, 11 Squantum St., Milton, Mass., 02186.
Stanley Michelson, 11 Squantum St., Milton, Mass., 02186.
Jackus Sonda, 328 E. St., So. Boston, Mass. 02127.
Mary Strazdas, 15 Burrill Pl., So. Boston, Mass., 02127.
Joseph Vincent, 328 Harvard St., Cambridge, Mass. 02138.
Anthony Waleiko, 385-A Great Rd., Bedford, Mass. 01730.

The above trustees act for the Lithuanian American Socialdemocratic Federation, a corporation duly organized and existing according to the laws of the state of New Jersey.

8. Known bondholders, mortgages and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state): None.

9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholders or security holder own the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 percent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corporation).

10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in sections 123.231, 123.232, and 123.233, postal manual (Sections 4356a, 4356b, and 4356c of Title 39, United States Code).

	Average no. copies each issue during preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total No. copies printed (Net Press Run)	3,500	3,360
B. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	430	158
2. Mail subscriptions	3,000	3,100
C. Total paid circulation	3,430	3,258
D. Free distribution (including samples) by mail, carrier or other means	50	82
E. Total distribution (Sum of C and D)	3,480	3,340
F. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	20	20
G. Total (Sum of E & F—should equal net press run shown in A)	3,500	3,360

I certify that the statements made by me above are correct and complete.
Jackus Sonda, Manager

Keleivio prenumerata - gera dovana visokiomis progomis!

Vietinės žinios

Dorchesterio moterų klubo susirinkimas

Jis bus šį ketvirtadienį, spalio 9 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos patalpose. Po susirinkimo kavutė. Visos narės yra kviečiamos dalyvauti.

Nuostolių \$32 mil.

Tiek nuostolių numato turėti viešųjų susisiekimo priemonių įmonė (MBTA) siais apyskaitiniais metais, kurie baigiasi lapkričio 30 d. Įmonė aptarnauja 79 miestus ir miestelius, bet Bostonui iš tų nuostolių teks sumokėti \$16 mi.

Įmonė turi apie 6,500 tarnautojų. Jie gerai atlyginami. Pav., autobusų vairuotojai gauna už valandą 4.30 dolerius.

Ir čia nori riaušes kelti

Iki šiol Bostone riaušių buvo tik aukštosiose mokyklose. Vidurinėsios mokyklos buvo paliktos ramybės, bet nuo šių mokslo metų riaušininkai jau veržiasi ir į vidurinių mokyklų ir stengiasi "sukelti" mokinius, bet tas sunkiai vyksta.

Lietuvių Fondui \$393

Mirusiam Justinui Vaitiui Lietuvių Fonde jam žinti 64 asmenys suaukojo 393 dolerius.

Lietuvių Fondo Bostono Vajaus Komitetas reiškia gilią užuojautą velionio žmonai Bronei, broliui Pijui ir kitiems giminėms ir dėkoja aukojusiems.

Nuo 1812 m. pirmas demokratas išrinktas Mass. 6-toje apylinkėje į JAV kongresą. Tai Michaelis Harringtonas. Su juo varžėsi respublikonas Williamas Saltonstallas. Pastarasis gynė prez. Nixono politiką Vietname, o Harringtonas ją kritikavo.

Smulkausios žmogaus kūno kraujagyslės — kapiliarai kartu paėmus siektų 100 tūkstančių kilometrų.

Japonai gedi apsirengę baltai, o ne juodai. Senovėje ir dzūkai gedulo spalva laikė baltą spalvą.

Šaunus Banketas

Stasiui Michelsonui

ir

Vincui Anestai

pagerbti

Sekmadienį, spalio 19 d. 2 val. po pietų

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje

Šeiminkės paruoš skanūs pietūs

Rengia Lietuvių Darbininkų Draugijos 21-ji kuopa

Įėjimas \$3.50

Bilietai galima gauti ir Keleivio administracijoje

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

Naudingiausia yra skelbtis Keleivyje!

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
IŠPILINIS OPTOMETRISTAS
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarinis iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 val. ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniai — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Lakrodišiai-Deimantai
Papuošalai
Elektron Prietaisai
Rūpestingai taisome lakrodišius
šėdus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

DĖMESIO!

Cosmos Parcels Express skyrius, kuriam vadovavo velionis Justinas Vaitaitis (331 Broadway, So. Boston), prašo visus skolininkus nedelsiant sumokėti priklausanti sumą už priimtų siuntinių pasiuntimą. Nesumokėjus likusios skolos, siuntiniai nebus pasiųsti.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS siunčia betarpiškai
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas
Aukštą darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o išeitadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
331 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

dabar už visus indelius moka **5 1/4 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įspėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurodomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šalima ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$132,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrydus, lietaščius, magnetinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminėms tik per

Podarogits Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Ketvirtadieniais 9—7
Šeštadieniais 8—12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6620
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., šiekvyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

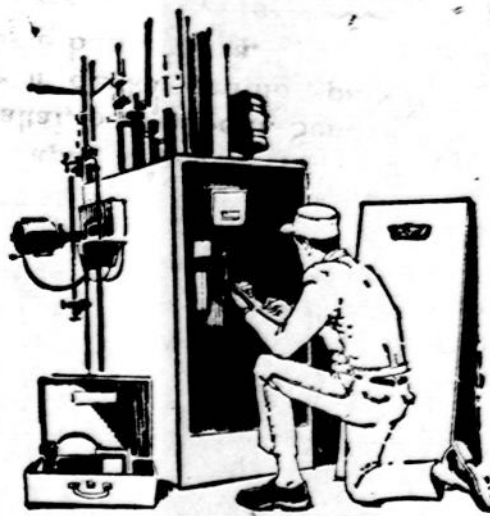
641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpestingai atliekame tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124.
21 valandų patarnavimas
GE 6 1204

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nueina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Svikdienė

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiamės maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakyti prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesi gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniams apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

Knyga yra geriausias žmogaus draugas